

Kulttu

Kulttuurin Tuusula

MARRASKUU 2010 – HUHTIKUU 2011

Tapahtumakalenteri keskiaukeamalla

- 2 Laulun arvoinen...
- 3 Sarjakuvaa 100 vuotta
- 4 Remonttia Malmilla – sarjakuvataiteilija Milla Paloniemi kotonaan
- 6 Musta ukko – Kari Suomalainen Pekka Halosen vieraana
- 7 Erkkolan Muusa-klubi tarjoaa runon ja musiikin synteisiä
- 8 ”Miten naurua voi riittää niin paljon?” – Tekemisen iloa Teatteri Sisaressa
- 9 Tapahtumakalenteri
- 13 Klassikkokin on taipunut sarjakuvaksi
- 14 Todellinen prinsessa
- 15 Kellokosken sairaalamuseo
- 15 Koko kylän tarina – kellokoskelainen Hannu Helasvuo katsoi Prinsessa-elokuvan
- 16 Pienten taiteilijoiden näyttelyt vuoroin vieraisissa – yhteistyötä Tuusulan ja Brasilian välillä
- 17 Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu – 10 vuotta kuvataiteen perusopetusta
- 18 Skidisti pelottavaa kirjavinkkailua
- 19 Kulttuurikärpänen puree ysiluokkalaisia

Kuvitus: Markku Haapaniemi

Laulun arvoinen...

Tätä kirjoitettaessa tilanne on hyvä. Syksy on kauneimmillaan. Suppilovahverot ovat suuria ja karpalot kohtapuoleen kypsiä. Suomen luonnossa on toimintaa ja eloa, kun metsien viljastajat touhuavat sadon purkkeihin ja pakastimiin.

Myös kulttuurisato on tälle talvikaudelle kypsynyt suotuisten olosuhteiden vallitessa. Sato on kypsää, hyvälaatuista ja runsasta. Kulttuurivitamiineja ja -hivenaineita on poimittu tähän lehteen kaikkien nautittavaksi. Tässä esittelen vain muutamia esimerkkejä.

Kellokoski on nyt kiinnostuksen keskiössä Prinsessa-elokuvan myötä. Elämänmenoa Kellokoskella tehdään tunnetuksi, samalla kun kiinnitetään huomiota tärkeään asiaan; erilaisuuden ja ihmisyden ymmärtämiseen. Kellokosken sairaalan entiseen elämänmenoon kannattaa käydä tutustumassa sairaalan museossa, josta on juttua tässä lehdessä lisää.

Kansainvälinen toiminta ja yhteydenpito meille vieraampiin kulttuureihin lisäävät erilaisuuden hyväksymistä. Kuvataidekoululla on yhteistyökumppani valtameren takana, Brasiliassa. Yhteistyön tuloksia saamme ihailta tulevan talvikauden aikana.

Suvaitsevaisuutta käsittelee myös tällä kertaa esittelyssä oleva Teatteri Sisar, joka on erityisesti lasten ja nuorten parissa tehnyt ansiokasta työtä.

Kunnan 9.-luokkalaiset ovat saaneet omat K9-kulttuurikorttinsa. Osa onkin jo ehtinyt kulttuurisadon äärelle. Kulttuurikortista voit lukea lisää tämän lehden sivuilta.

Sarjakuva täyttää tänä vuonna 100 vuotta ja Tuusulan taidemuseo on menossa mukana. Mukavan sukelluksen aiheeseen saat kirjaston lukuvinkeistä ja sarjakuvataiteilija Milla Paloniemen esittelystä.

Koska on tullut viimeksi käytyä karpalossa? Tuusulan lähimaastoistakin löytyy runsaasti tätä herkkua. Karpaloa voi poimia vielä marraskuulle. Ensipakkasen puraisun jälkeen karpalon maku aateloituu jaloimmilleen. Tänä syksynä sadosta näyttää kehittyvän runsas. Karpalon poiminta on helppoa. Etsitään suo kartasta, suunnistetaan suolle ja poimitaan karpalot parempaan talteen. Onnistumisprosentti on hyvä. Karpalo lienee yksi maailman terveellisimmistä marjoista.

Toiveikasta talvimieltä!

Esa Ukkola

kasvatus- ja sivistystoimen johtaja

Kulttu

Kulttu 3/2010 / marraskuu 2010–huhtikuu 2011

JULKAISIJA:

Tuusulan kunta, kulttuuri ja museo
Postiosoite: PL 60, 04301 Tuusula
www.tuusula.fi

TOIMITUS: Sanna Hokkanen,
Tarja Kärkkäinen, Jenni Saario
Puhelin: 09 8718 3436, 8718 3461
Sähköposti: kulttuuri@tuusula.fi

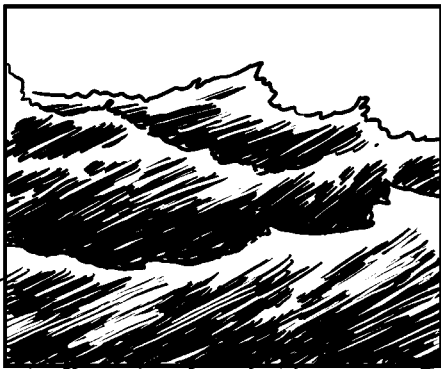
ULKOASU: Grapica/Pia Kauppinen
KANSI: Osa Milla Paloniemen
Kiroileva siili -stripistä
KUVATIEDOT: Kuvien yhteydessä tai Tuusulan museo

PAINOPAIKKA: Savion Kirjapaino, Kerava
PAINOSMÄÄRÄ: 16 000
ISSN 1797-9951

Kaikki oikeudet muutoksiin pidätetään.
KULTTU touko–lokakuu 2011,
ilmestyy toukokuussa 2011

Kulttu jaetaan tuusulalaisiin talouksiin, joissa ei ole mainoksenjakokieltoa. Lehden voi noutaa myös Tuusulan kirjastoista, museoista tai kunnantalon neuvonnasta.

SARJAKUVAA 100 VUOTTA!

Marraskuussa 2011 suomalainen sarjakuva täyttää 100 vuotta ja juhlavuonna 2011–2012 järjestetään näyttelyitä ja ohjelmaa myös pääkaupungin suurissa museoissa kuten Postimuseossa, Kansalliskirjastossa ja Kiasmassa.

Suomalaisen sarjakuvan 100-vuotisjuhla-vuotta juhlustetaan myös Tuusulassa monin näyttelyin ja tapahtumin. Halosenniemessä avautuu helmikuussa näyttely *Musta Ukko – Kari Suomalainen Pekka Halosen* vieraana. **Kari Suomalainen** oli omana aikanaan Suomen tunnetuin pilapiirtäjä, jonka provosoivat pilapiirroksat *Helsingin Sanomissa* käsittelivät osuvasti päivänpoliittisia tapahtumia.

Tuusulan Kuvitustaiteen museon kevään 2011 sarjakuvanäyttelyssä *Sarjakuvaa! – Taidetta!* tuodaan esille tuttuja ja tuntemattomampiakin suomalaisen sarjakuvan tekijöitä. Myös Tuusulan kirjastossa juhlustetaan sarjakuvaa muun muassa Lainan-päivän ohjelmassa helmikuussa.

Sarjakuva liikkuu nykypäivänä vapaasti myös nykytaiteen puolelle. Sarjakuva ei ole enää sidottu painettuihin kirjoihin tai lehtiin vaan sarjakuvamaisuus astuu maalaustaiteen aiheisiin.

Nuoret alle kolmikymppiset sarjakuvantekijät ovat päässeet vahvasti esille Suomessa ja sarjakuvasta on tullut selkeästi oma genrensä. Se on taidelaji samalla kuin lehtien sivuilla esiintyvä strippi eli kuvasarja. Sarjakuva-albumit puhuttelevat usein enemmän aikuista lukijaa ja sarjakuvan naivilla, humoristisella ja välillä *film-noirin* omalla synkähköllä tavalla kuvataan myös aikuisen elämän käännekohtia.

Strippi turkulaisen Mika Lietzénin sarjakuvanovellista Lissabon (2010), jossa on film-noir-elokuvien kohtalokkuutta.

KANSIKUVASSA

KIROILEVA SIILI

Milla Paloniemen Kiroileva siilissä on ajankohtainen ympäristöteemaan liittyvä aihe.

Remonttia malmilla

– sarjakuvataiteilija
Milla Paloniemi kotonaan

Tuusulan Kuvitustaiteen museon kevään 2011 näyttely *Sarjakuvaa! – Taidetta!* juhlistaa suomalaisen sarjakuvan 100-vuotiaista taivalta nykysarjakuvantekijöiden teoksilla. *Kiroilevan siilin* tekijänä tunnettu sarjakuvataiteilija **Milla Paloniemi** on eräs näyttelyn taiteilijoista. Kävin haastattelemassa Paloniemeä elokuussa hänen kotonaan Malmilla.

Vanha puutalo Malmilla, villiintynyt puutarha. Elokuun aurinkoinen iltapäivä. Koira ottaa iloisesti haukahtaan ja hypähdellen vastaan eteisessä, myöhemmin harmaa kissa valloittaa kehräyksellään. Tunnelma on kuin Milla Paloniemen *Tassutellen* albumissa – eletään eläinten mukaan, kiireetöntä ja rauhaista, hetkessä tapahtuvaa olotilaa. Paloniemi on poikaystävänsä kanssa asunut talossa vajaat puolisen vuotta, opetellut elämään vanhan talon ehdoilla. Remonttia on tehty ja se näkyy Paloniemen taiteessakin. Syyskuussa oli Helsingissä Postitalon Kirjasto 10:ssä esillä Paloniemen uudenlaisia remonttiteemaisia teoksia. Vanhan omakotitalon pintaremonttia tehdessä syntyi jätettä – lattialevyjä, kattopaneeleita, metalliromua yms., josta syntyi kierrätysidealla taideteoksia tähän näyttelyyn.

Näyttely liittyi Helsingin sarjakuvafestivaaliin syyskuussa 2010, jonka festivaalitaiteilijaksi Paloniemi oli valittu. Eläinrakas Paloniemi valitsi festivaalin logoeläimeksi dinosauruksen, joka koristi julisteita, esitteitä sekä nettisivuja. Parhaiten kaikki tuntevat silti Milla Paloniemen hellyttävän ja sympaattisen *Kiroilevan siilin*, jonka hahmoon jokainen voi joskus hyvin samastua.

LUENTOVIIHKON SIVULTA VALTAKUNNAN SUOSIKIKSI

Suurelle yleisölle tunnetuksi Paloniemi tuli vuonna 2008, jolloin hänet palkittiin Sarjakuva Finlandialla. Hänet nähtiin myös Linnan juhlassa, jonne *Kiroileva siilikin* pääsi pinssin muodossa

mukaan. Siiliahmon hän kertoo syntyneen Vantaalla EVTEK:issä taidehistorian luennolla syksyllä 2003 vihkon tai kirjan sivuun, omaksi ajankulukseksi.

– Oli puhdas vahinko, se sattui vaan just olemaan siili.

Seuraavaksi siilitarina ilmestyi nettiblogiin, josta pieni yleisö oli jo aiemminkin lukenut Paloniemen sarjakuvia. *Kiroileva siili* tuli heti yleisön suosikiksi, ja pian Paloniemi uskaltautui omakustanteen tekemiseen.

Paloniemi on kotoisin Jalasjärveltä, Etelä-Pohjanmaalta. Alkuvaiheessa Vantaalla opiskellessaan hän kaipasi vielä kotiseudulle ja puhui murrettakin. *Kiroilevassa siilissäkin* tekijänsä juuret näkyvät. Siili tietysti kiroilee mutta puhuu välillä myös pohjalaismurretta.

– Ihminen voi lähteä Etelä-Pohjanmaalta, Etelä-Pohjanmaa ei lähde ihmisestä. On vahva osa mua varmaan, mutta en itse sitä tiedosta.

Kiroileva siili on sarjakuvataiteilijan mukaan ollut hänelle ponnahduslata ja mahdollistanut sen, että hän voi tehdä sitä mitä

on aina halunnutkin eli sarjakuvaa. Samoin uudet aluevaltauksukset ja unelmien toteuttaminen ovat mahdollistuneet. Varsinaisia idoleja Paloniemellä ei ole ollut, mutta *Hevosbullu*-lehden piirtäjän **Lena Furbergin** 1970-luvulta alkaen syntyneet kuvitukset ja tarinankerronta ovat vaikuttaneet tuotantoon. Suuri unelmien täyttymys Paloniemelle olisi tehdä itse hevosa-

heista sarjakuvaa ja joitain suunnitelmia hänellä onkin. Omassa nettiblogissaan Paloniemi on kuvannut aihetta, muun muassa islanninhevosiä Norjan matkansa jälkeen elokuussa 2010.

Nykypäivänä *Kiroileva siili* on tuttu brändi monelle ja sen kaupallistuminen ihmetyttää tekijäänsäkin. Siilejä saa pyyhkeissä, vihkoissa ja mukeissa. Siilisarjakuvakirjojen lisäksi on ilmestynyt *Tassutellen*-sarjakuvaa, jonka koira- ja kissahahmot löytyvät omasta elinpiiristä. Paloniemeltä ilmestyi syksyllä 2010 En vaan osaa 2 Helsingin sarjakuvafestareihin sekä myöhemmin vielä *Sarjis*-keittokirja, johon myös muut sarjakuvataiteilijaystävät ovat piirtäneet ja antaneet kasvisruokareseptejään. *En vaan osaa 2* -albumi kertoo Paloniemen omasta elämästä enemmänkin – sarjakuvapiirtäjän arki vaikuttaa helpolta samaistuskohdeelta kelle tahansa työn ja vapaaajan kanssa tasapainoilevalle nuorelle.

IDEOITA JA INSPIRAATIOTA

Vantaalla Paloniemi valmistui graafiseksi suunnittelijaksi eikä varsinaisesti opiskellut sarjakuvaa, vaikka valitsikin *Kiroileva siili* -albumin lopputyökseen. Sarjakuvan piirtäminen on lapsesta saakka ollut hänelle luontevaa. Se on hänelle rakkain ja luontevin tapa ilmaista itseään sekä kertoa tarinoita. Inspiraation tärkeimmäksi lähteeksi Paloniemi mainitsee luonnon ja eläimet. Muukin kiinnostaa, kuten musiikki ja teatteri, vaikka inspiraatio ei välttämättä vaadi taidetta.

– Tekniikka myös inspiroi, se voi olla mikä vaan kuten nyt tämä remontti-tekniikkani.

– Mä teen sarjakuvaa koko ajan. Mun ideointi on semmoista lapsenomaista, tai mä piirrän hyvin samalla tavalla, tai yleensäkin teen kaikkia juttuja samalla tavalla kuin ihan lapsena jo. Mä innostun tosi herkästi pienistäkin asi-

SARJAKUVAA! – TAIDETTA!

19.1.–22.5.2011

Mm. Milla Paloniemi, Petteri Tikkanen, Katja Tukainen ja Mika Lietzen

Tuusulan Nykyaiteen museo
Taidekeskus Kasarmi
Jääkäripolku 2, Tuusula,
p. 09 8718 3465, 8718 3462
www.taidekeskuskasarmi.fi

Avoinna:
1.9.–30.4. ti–su 12–17

Tytötkoira...

nuuh
nuuh
nuuh

Petteri Tikkasen albumi Eero (2009)
kertoo varhaisteinin elämästä.
Tikkanen sai maaliskuussa 2010
Sarjakuva-Finlandian.

Poikakoira...

nuuh
nuuh

Tyttö- JA Poikakoira...

nuuh

nuuh
nuuh

K-18!

Ohilla-04

nuuh

Milla Paloniemen Tasutellen-
albumin sarjakuvat kertovat koiran
ja kissan elämästä humoristisesti.

Vauhdikas noitabahmo on
Petteri Tikkasen sarjakuva-
albumista Kanerva ja kirottu
lokki (2008).

oista. Luonnoskirja nyt kulkee mukana melkein koko ajan. Ei mulla mitään tiettyä kaavaa ole.

Sarjakuvapiirtäjä elää myös omassa nettibloggissaan ja päivittää sinne ajankohtaisia muutaman kuvaruudun sarjakuvia eli *strippejä*, joiden aiheet tulevat usein omasta elämästä. Paloniemen Norpatti-nettisivut ovat saaneet nimensä siitä, että hän joskus nuorempana luuli sennimisen eläimen olevan olemassa ja nimi jäi vitsinä elämään. Paloniemestä pelkästään kuvien tekeminen on hankalaa.

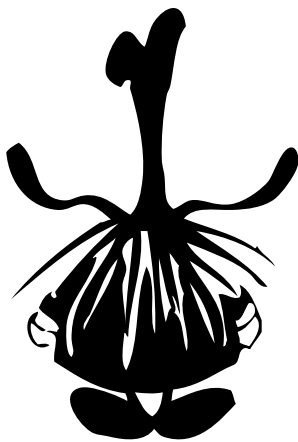
– Kuvan liittäminen tekstiin on tärkeää, hän sanoo.

Kun hän nyt tekee tauluja muun muassa *Remontti*-näyttelyyn, taulun nimi on tärkeä ja se johdattelee teokseen.

Milla Paloniemi haluaisi vielä jatkaa perushiilipiirustusta ja maalaamista. Sarjakuvaharrastus sai hakeutumaan graafiselle alalle, jossa voi piirtää. Lukion jälkeen Paloniemi opiskeli Kauhajoella vuoden kansanopistossa graafista alaa ennen kuin haki etelään opiskelemaan.

Tuusulaan Paloniemellä on yhteyksiä – hänen isänsä on asunut paikkakunnalla kymmenisen vuotta. Paloniemi haki aikoinaan Pekka Halosen akatemiaan opiskelemaan, mutta pääsi Halosen akatemiaan vain varasijalle ja EVTEKiin suoraan. Tämä varmaan sarjakuvataiteen onneksi!

Helsingin Sanomissa julkaistiin juhlavuoden lopulla 29.12.1989 valokuvat kaikista Helsingin Sanomien toimituksen työntekijöistä. Professori Kari Suomalainen halusi kuitenkin valokuvan sijasta julkaistavaksi oheisen itsensä tekemän piirroksen, jonka katsoi paremmin kuvaavan itseään.

Kari Suomalainen, Omakuva 1963, öljy, Visavuoren museo

MUSTA UKKO

– Kari Suomalainen Pekka Halosen vieraana

Halosenniemen kevään vieraaksi tulee pilapiirtäjä **Kari Suomalainen** (1920–1999) eli *Musta Ukko*, kuten hän leikkillisesti nimitti omaa persoonaansa kuvaavaa piirroshahmoa. Suomalainen tunnetaan parhaiten provosoivana pilapiirrosten tekijänä, mutta hänen taiteelliseen toimintaansa kuuluu paljon muutakin.

Halosenniemeen tulee esille pilapiirrosten ohella teoksia Kari Suomalaisen muusta tuotannosta, mm. harvemmin esillä olleita kuvauksia sota-ajalta, öljymaalauksia sekä piirustuksia. Näytelyssä on mukana myös talon isännän, **Pekka Halosen** maalauksia.

Näitä kahta eri sukupolven taiteilijaa yhdisti taiteen lisäksi rakkaus musiikkiin. Kenties tärkein linkki Pekka Halosen ja Kari Suomalaisen välillä oli Suomen taiteen kultakauden keskeinen kuvanveistäjä **Emil Wikström** (1864–1942). Wikström oli Pekka Halosen läheinen ystävä ja aivan taiteilijauran alkuvaiheilta, jolloin he muun muassa opiskelivat yhdessä Pariisissa 1890-luvun alussa. Emil Wikström oli Kari Suomalaisen isoisä, jota Kari suuresti arvosti. Kari käytti isoisästään usein kunnioittavaa muotoa Grand papa.

Kari Suomalaisen molemmat vanhemmat olivat taiteilijoita. Äiti, **Estelle** (o.s. **Wikström**) oli balettitanssija ja lisäksi myös lahjakas viulisti. Isä, **Yrjö Suomalainen** oli viulisti ja musiikkikriitikko. Kari

Suomalaisen vietti lapsuudessaan ja nuoruudessaan paljon aikaa isoisänsä luona Visavuoren taiteilijakodissa. Isoisä oli hänelle merkittävä henkilö, joka tuki ja kannusti taiteen tielle.

Kari Suomalaisen kiinnostus kuvataiteisiin ilmeni varhain. Hän piirsi jo kouluaikoina karikatyyreja ja pilakuvia ja suunnitteli taidemaalarin uraa. Hän aloitti taideopinnot Ateneumissa vuonna 1936 vain 16-vuotiaana.

SOTAKUVIA SUOMALAISEN KYNÄSTÄ

Sota kuitenkin keskeytti taideopinnot. Suomalaisen taiteellista lahjoista oli kuitenkin hyötyä, sillä hänet nimitettiin puolustusvoimien tiedostuskomppaniaan piirtäjäksi. Useat komppanian miehet, eli TK-miehet, olivat jo oman alansa huippuja: kirjailijoita, lehtimiehiä ja kuvaajia tai heistä tuli sellaisia. He tallensivat ja välittivät elävästi rintaman tapahtumia valokuvoin, kirjoituksin, elokuvin sekä myös piirroksin ja maalauksin. Kari Suomalainen teki TK-piirtäjänä muun muassa

upeita piirroksia ja guasseja erilaisista aiheista. Teoksista julkaistiin vuonna 1963 kirja *Sotakuvia*.

Sodan jälkeen Kari Suomalainen kuvitti aikakauslehtiin salapoliisi-, seikkailu- ja jännityskertomuksia, matkaraportteja sekä muoti- ja kaukusjuttuja toimien muun muassa *Seura*-lehden kuvittajana, graafikkona ja taittajana vuosina 1947–1950.

KOKO KANSAN KARI

Vuodesta 1951 lähtien Kari Suomalainen oli *Helsingin Sanomien* pääkirjoitussivulla olleen päivän piirroksen piirtäjänä. Hänen uransa kesti tässä tehtävässä yli 40 vuotta ja teki hänestä ”koko kansan Karin”. Huumorin avulla ajankohtaisiin aiheisiin tarttuneet päivän piirrookset olivat uusi ilmiö Suomessa. Hänen piirroksensa aiheet käsitelivät usein politiikan lisäksi myös yleisinhimillisiä oivalluksia elämästä, ajankohtaisia aiheita ihmisen arjesta – työstä ja vapaa-ajasta tai vaikkapa käsityksiä taiteesta. Kuvissa on paljon eri kansanryhmien

edustajia ja tavallisia ihmisiä koskettaneita asioita.

Kari Suomalainen uskalsi käsitellä suorasanaisesti arkaluontoisia asioita ja toi oman mielipiteensä esille joskus tietoisesti kärjistyneessä muodossa. Piirroksissaan Kari kommentoi välillä hyvinkin provosoivasti politiikkaa ja muita ajankohtaisia tapahtumia vastoin ajan yleistä henkeä tai suomalaisten harjoittamaa itsensensuuria onnistuen sattuvan osuvasti. Hän ei kumartanut mihinkään suuntaan, vaan oli *”mieluummin yksin oikeassa kuin lauman kanssa väärässä”*, kuten hän omakuvassaan toteaa vuonna 1990.

PILAKUVIA AIHEESTA KUIN AIHEESTA

Kari Suomalainen oli suomalaisen pilapiirroskulttuurin uranuurtaja ja edelläkävijä. Hän loi omat henkilöhahmot kuvaamaan eri puolueita. Samoin pitkän linjan poliitikot kaikista puolueista oikealta vasemmalle saivat tasapuolisesti omat kuvatyypinsä, kuten esimerkiksi **Kekkonen, Koivisto, Sorsa, Virolainen, Holkeri** ja **Väyrynen**. Suosikkiahmoaan Urho Kekkonen Suomalainen kuvasi tämän ministeriaikana 1950-luvun alussa ja jatkoi edelleen, vaikka Kekkonen valittiin presidentiksi vuonna 1956. Istuvan presidentin joutuminen pilapiirrosten kohteeksi oli uutta. Kari Suomalainen karrikoi kuvattaviensa ulkonäössä olleita yksityiskohtia. Alussa poliitikot paheksuivat joutuessaan pilapiirroksen kohteeksi, mutta myöhemmin he jopa loukkaantuivat, jos heitä ei huomioitu piirroksissa. Karin piirroksiin pääseminen oli poliitikolle tietynlainen todiste omasta tärkeydestä.

Karin omakuvaksi vakiintui heti ensimmäisestä vuodesta lähtien pieni mustahattuinen mies – *Musta Ukko*. Hahmo tuli tunnetuksi kaikille lukemattomien piirrosten kautta. Karin kerrotaan sanoneen hahmostaan sen olevan *”yhtiä pieni ja musta kuin minun sieluni”*.

Kari Suomalainen jäi eläkkeelle *Helsingin Sanomista* 1991, mutta piirsi aktiivisesti eri lehtiin aina kuolemaansa vuoteen 1999 asti. Hänen tyylinsä on saanut runsaasti seuraajia. Monet piirtäjät jäljittelevät yhä Kari Suomalaisen oivaltavaa huumoria, sattuvaa ajankohtaisuutta sekä hänen luomiaan suomalaisen poliittisen pilapiirroksen arkkityyppejä. Pitkän uransa aikana Kari Suomalainen sai useita koti- ja ulkomaisia kunnianosoituksia ja palkintoja. Professorin arvonimi hänelle myönnettiin vuonna 1977.

MUSTA UKKO - KARI SUOMALAINEN PEKKA HALOSEN VIERAANA

9.2.–24.4.2011

Halosenniemi

Rantatie, Tuusula
p. 09 8718 3461, 8718 3466
www.halosenniemi.fi

Avoinna

1.9.–31.12. ti–su 12–17,
1.1.–30.4. ti 12–19, ke–su 12–17

Poetrio esiintyy Erkkolan Muusa Klubissa 10.3. klo 19.

Maaliskuussa Erkkolan Muusa-klubi tarjoaa

RUNON JA MUSIIKIN SYNTEESIÄ

Runoilija Ilpo Tiihosen sekä muusikkojen **Merja Ikkelän** ja **Sara Puljulan** muodostama yhtye **Poetrio** koottiin syksyllä 2009, kun haluttiin kokeilla, kuinka musiikki voisi kutoutua osaksi luettua runoa. Tiihonen ja Ikkelä olivat jo tehneet yhteistyötä nimellä **Runo&haitari** ja nyt mukaan pyydettiin basisti-lyömäsoittaja Sara Puljula. Keväällä 2010 Poetrio levytti WSOY:n kustantaman teoksen *Lue minulle*. Levyllä olevat tekstit ovat Tiihosen runokokoelmista ja sävellystyön ovat tehneet Ikkelä ja Puljula.

– Laulua se ei ole, runon säestykseen se ei tyydy, olkoon se sitten synteisiä joka korostaa tekstiin sisältyvää musiikkia, kuvailee yhtye esitystään.

– Runojen yllättävät näkökulmat ja ajatukset, arjen kimallus ja humoristinen haikeus musisoituvat Poetrian esityksessä uudenlaiseksi äänen kirjallisuudeksi, kuvailee Tiihonen.

– Runon pitää olla säpsähdyttävä kompositio aineksinaan enkelin tavaraa, oikkujen salisyylilappoa ja unilla karkaistuja aamuja.

Erkkolassa Poetrio esittää moninaisen kokonaisuuden, johon kuuluvat muun muassa runot *Lue minulle nuoruus*, *Sinä olet, Suomen äideille*, *Isijän-nite*, *Kauhu ja onni*, *Pandora*, *Ylistys pyllylle* sekä *Rakastella ja kuolla*.

Ilpo Tiihosta on pidetty modernin runon uudistajana, mutta myös suomalaisen runouden perinteen vankkana kannattajana.

– Erkon taloon Poetrio on luontevaa tulla. **Aleksis Kiven** ja **Eino Leinon** väliin mahtuu kaksi merkittävää runoilijaa: **J. H. Erkko** ja **Kaarlo Kramsu**. Erkkohan on melodikkona suorastaan esi-Leino, Ilpo Tiihonen sanoo.

KLUBEJA ERKKOLASSA

J. H. Klubit

17.2. klo 19 Kaupallista vai ei? -paneeli
14.4. klo 19 Heidi Köngäs

Muusa Klubit

18.11. klo 19 Carpe Diem!
10.3. klo 19 Poetrio

Liput 8 €, lipunmyyntitiedot tapahtumakalenterin sivulla 10.

Taiteilijakoti Erkkola

Rantatie 25, Tuusula
www.erkkola.fi

”Miten naurua voi riittää niin paljon?” – Tekemisen iloa Teatteri Sisassa

”Hei, nyt se pointti on muistaa, että MOKA on lahja, älä pelkää yhtään mennä kohti vaaraa!” kajahtaa ohjaaja Sari Heiskanen ääni keskellä teatteritreenejä. Käynnissä on aikuisten ja JoNtTelaisten yhteistreenit ja improvisaatio kirjoittaa melkoiset naurut ilmoille. Jutun idea onkin juuri siinä, ettei yrittämällä yritä olla hauska vaan keskittyä tekemään vastaanäyttelijästä tähden. Helppoa.

Jokelalainen Teatteri Sisar ry. on neljän sisaruksen (**Osku Heiskanen, Kirsi Viitanen, Sari Heiskanen ja Raine Heiskanen**) vuonna 2003 perustama teatteriyhdistys. Yhdistyksen perustamisen lähtökohdista oli oma into tehdä teatteria ja viedä esityksiä mm. päiväkodeille. Tällä hetkellä yhdistyksen riveissä teatteria harrastaa aktiivisesti noin 70 jäsentä.

Teatterikoulu aloitettiin yläkoululaisten Syrre-ryhmällä. Nykyiset JoNtTelaiset ovat Syrren ensimmäisiä kasvatteja. Matkan varrella syntyi alakoululaisille oma ryhmä, joka jaettiin Snadeihin ja Skideihin. Alle kouluikäiset Minit aloittivat toiminnan, koska monessa perheessä myös pienemmät sisarukset halusivat teatterikouluun. Viimeisin perustettu ryhmä on Aikuisten ryhmä, joka aloitti nyt toisen syksynsä.

VOIMA-ANNOKSIA VIIKKOON

– Meillä teatterikoulussa näkyy yhdessä tekemisen meininki. Vaikka me tehdään teatteria ihan täydellä sydämellä, niin jokaisen lapsiryhmän kanssa on syvimiltään kyse myös kasvuksesta. Haluamme kasvattaa maailmaan elämäniloisia ja hyvällä itsetunnolla varustettuja lapsia ja nuoria.

– Aikuisten ryhmän perustamisajatus lähti siitä, että yllättävän monelle aikuiselle on jäänyt jostakin kaukaa kouluajoista jokin trauma esiintymisestä. Aikuisten ryhmässäkin kyse on kasvusta, jota meissä kaikissa tapahtuu. Ja ihan mieleton juttu oli viime keväänä kun aikuiset roolittivat ensimmäisen kokoillan lastennäytelmämme **Eduard Uspenskin Alas Taikavirtaa**, huokaa Heiskanen.

Isosisko Kirsi Viitanen kiteyttää aikuisten ryhmän kokoontumisen olevan viikon kohokohta, sen tuoma nauruterapia ja heittäytyminen uusiin olottuvuuksiin auttavat jaksamaan koko viikon.

– Aikuisten ryhmä on mun oma harrastus ja sen lisäksi saan nauttia lasten ryhmistä viikoittain. Ryhmän ohjaajana pääsee näkemään lasten kehityksen teatterin tekemisessä ja se on voimauttavaa, kertoo Viitanen.

TEATTERIN RAJATTOMAT MAHDOLLISUUDET

Viime keväänä julkisuuteen nousut *Huutava Hiljaisuus*, joka käsitteli nuorten surukokemuksia, oli yllätys tekijöilleen itselleenkin.

– *Huutava Hiljaisuus* valmistui pääsääntöisesti nuorten omista jutuista. Se mikä yllätti, oli nuorten sitoutuminen siihen ja sen ahdistuksen hakeminen ja kokeminen yhä uudelleen ja uudelleen. JoNtTelaisilla on takana kohta viisi toimintakautta ja on todella ilahduttavaa nähdä niin ammattitaisoista näyttelystä harrastajateatterissa, sanoo Heiskanen.

Teatteri Sisar valmistaa näytelmiä vuosittain. Keväällä 2010 ensi-illassa olivat *Alas Taikavirtaa*, johon osallistui suuri osa teatterikoululaisista sekä JoNtTelaisten *Huutava Hiljaisuus*. Ohjelmistossa on monia pieniä näytelmiä, joita esitetään tilauksesta mm. kouluissa ja päiväkodeissa.

– Meidän ajatuksena on ollut alusta asti tehdä tilaukseen näytelmiä, joissa on joku opetuksellinen pointti. Koululaisille meiltä löytyy unen merkityksestä kertova sessio *Höyhentaakka*, jossa lapset

KOMMENTTEJA JÄSENILTÄ:

- Siel oppii teatteria ja siel on kivaa leikkiä kinuskia, töppökansaa ja pussisketsejä. Ronja 7v.
- No kaikki on kivaa. Irina 5v.
- Kaikki on kivaa kun oppii teatteria ja voi mennä kinuskia. Heta 8v.
- Aivan ihanaa aikuisten yhteishengitystä torstaisin.
- Ekan kerran jälkeen meni yöunet kolmeksi yöksi kun aivot alkoivat tehdä työtä. Oli rankka, sekainen mutta kasvattava viikko. Aion siis jatkossakin käyttää henkilökohtaiseen kasvuun ja kehitykseen.
- Miten naurua voi riittää niin paljon?

pääsevät auttamaan Nukkumattia nukkumaan. Nuorille löytyy vastaava *Yökyöpel*, jossa autetaan nuorta tyttöä. Aikuisille onnistuu vaikkapa vuorovaikutuskoulutusta tai työyhteisön klikkien tutkimista muun muassa Forum-teatterin keinoin. Teatterin mahdollisuudet opetuksessa ovat rajattomat, toteavat Heiskanen ja Viitanen.

Tuleva vuosi tuo mukanaan lisää ensi-iltoja. JoNtTelaiset valmistavat keväälle näytelmää nuoren tytön kasvusta 1950-luvulla. Tarkoituksena on jatkaa *Huutavan Hiljaisuuden* herättämää keskustelua nuorten näkökulmista todelliseen elämään. Aikuiset valmistavat teatteria lapsille ja perheille kokoillan lastennäytelmällä ja Syrreläiset kantavat kortensa kehoon useamman vuoden hiljaiselon jälkeen. Muut teatterikoululaiset pääsevät näyttämään taitojaan teatterikoulun joulunäytöksessä.

– Vielä kun löydettäisiin jostain vähän lisää aikaa, niin perustettaisiin oma Lilliputti-ryhmä noille 2–4-vuotiaille, huokaavat Heiskanen ja Viitanen

TEATTERI SISAR RY

Lisätietoja:

www.teatterisisar.fi
p. 040-8686393
info@teatterisisar.fi

TAPAHTUMA

kalenteri

Marraskuu 2010–Huhtikuu 2011

JOULUN AJAN TAPAHTUMIA

Joulupukin paja Taide- ja kulttuuripäiväkoti Aarteiden Talossa

20.11. klo 10–14 Jouluisia askartelupajoja lapsille, Joulumuorin kahvio, myyjäispöytä sekä Joulupukki. Arpajaisten päävoittona on satumainen piparkakkulinna. Pajoihin osallistuminen 6 €, sisältää 5 pajaa.

Taide- ja kulttuuri-päiväkoti Aarteiden Talo, Korkinporras 1, Tuusula.

Lisätietoja www.aartedentalo.com, p. 09 274 3270.

Joulunavaus Hyrylässä

26.11. Hyrylän keskustan joulukatu avautuu perinteiseen tapaan: joulukulkue tonttuineen lähtee McDonald'sin pihalta kohti toria klo 18.00. Torilla on ohjelmallinen joulunavaus noin klo 18.15–19.00 ja heti toriohjelman päätyttyä ammuutaan ilotulitus paloasemanmäeltä. Lisäksi koko keskustan alueella on liikkeiden omia tapahtumia, glögitarjoilua ja myyjäisiä. Ohjelmaa on myös mm. kunnantalolla, käsityökeskuksessa, pääkirjastossa ja Taidekeskus Kasarmissa. Järjestää Tuusulan kunta ja tuusulalaiset yritykset.

Lisätietoja www.tuusula.fi, p. 09 8718 3054.

Kellokosken Joulukadun avajaiset

27.11. klo 10–14 Kellokosken keskustassa. Ruukin Savisten paja avoinna.

Jokelan Joulukadun avajaiset

27.11. klo 13.30–14.30 Perinteinen koko perheen Joulukadun avaus Jokelan keskustassa. Ohjelmassa mm. lapsikuoron esitys, joulupukki, tiernapojat, myyjäiset, ilmainen glögi- ja piparitarjoilu sekä suosittu kinkkuarpajaiset. Järjestää Jokelan Yrittäjät ry yhdessä jokelalaisten yhdistysten kanssa. Lisätietoja www.jokelanyrittajat.fi, p. 09 417 2366.

Joulumyyjäiset Klaavolan kotiseutumuseossa

4.12. klo 11–17 Klaavolan kotiseutumuseo, Klaavolantie 3, Tuusula. Lisätietoja p. 09 8718 3461.

Joulumyyjäiset Halosenniemiessä

4.12. klo 11–17 Halosenniemi, Rantatie, Tuusula. Lisätietoja www.halosenniemi.fi, p. 09 8718 3461.

Yhdistysten yhteismyyjäiset

11.12. klo 10–14 Tuusulan perinteiset yhdistysten joulumyyjäiset. Hyrylän koulukeskus, Sahatie 1, Tuusula. Lisätietoja Jaana Kihl p. 040 567 9484.

Ruukin Saviset ry:n joulumyyjäiset

11.–12.12. klo 10–14 Myynnissä yksilöllistä keramiikkaa itselle tai lahjaksi sekä koriste- ja käyttöesineitä. Ruukin alue, Vanha Valtatie, Kellokoski. Järjestää Ruukin Saviset ry.

Tuusulan Mieslaulajien joulukonsertti Paijalan kappelissa

11.12. klo 18 ja 20 Tuusulan Mieslaulajien perinteinen joulukonsertti. Ohjelma 10 €. Paijalan kappeli, Paijalannummentie 15, Tuusula. Järjestää Tuusulan Mieslaulajat ry.

Lisätietoja www.tuusulanmieslaulajat.fi.

Wanhanaan joulumyyjäiset Syvärannan Lottamuseossa

12.12. klo 11–13 Tunnelmallisissa joulumyyjäisissä tarjolla kauniita käsitöitä ja herkullisia leivonnaisia. Vapaa pääsy. Syvärannan Lottamuseo, Rantatie 39, Tuusula.

Lisätietoja www.lottamuseo.com, p. 09 274 1077.

Kauneimmat joululaulut Tuusulassa

11.12. klo 15 Lasten kauneimmat joululaulut Kellokosken kirkossa. Männistöentie 5, Kellokoski.

11.12. klo 15 Lasten kauneimmat joululaulut Tuusulan seurakuntakeskuksessa. Hyryläntie 11, Tuusula.

12.12. klo 13 Kauneimmat joululaulut Riihikalion seurakuntakodissa. Pellavamäentie 3, Riihikallio.

12.12. klo 15 Lasten kauneimmat joululaulut Jokelan kirkossa. Kouluraitti 11, Jokela.

12.12. klo 16 ja 18 Kauneimmat joululaulut Kellokosken kirkossa. Männistöentie 5, Kellokoski.

12.12. klo 18 Kauneimmat joululaulut Tuusulan kirkossa. Kirkkotie 34, Tuusula.

16.12. klo 19 Kauneimmat joululaulut Paijalan kappelissa. Paijalannummentie 15, Tuusula.

21.12. klo 19 Kauneimmat joululaulut ja joulurauhan julistus Tuusulan, Kellokosken ja Jokelan kirkoissa.

Järjestää Tuusulan seurakunta.

Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 09 875 960.

Erkkolan Joulu

19.12. klo 15 ja 18 Solisteina sopraano Marion Melnik ja sopraano Laura Pyrrö. Säestys pianisti Marko Hilpo. Ohjelmistona kotimaisia sekä kansainvälisiä joululauluja. Mukana on myös J. H. Erkon runoja laulettuina ja lausuttuina. Liput 15 €. Tiedustelut ja ennakkovaraukset Piu Korhonen p. 040 526 2707. Taitelijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula.

Marion Melnik ja Laura Pyrrö Erkkolassa 19.12.

Tuomaasta Nuuttiin

21.12. noin klo 18 Koko perheen joulun voi aloittaa aidoissa joulun tunnelmissa Tuusulan kirkon ja Työläiskotimuseon mäellä, Jokelan tiilitehtaan pihamaalla ja Jokelan kirkossa sekä Kellokosken Männistön alueella ja Kellokosken kirkossa. Jouluista ohjelmaa, ilmaista joulupuuroa sekä illan päättävä joulurauhan julistus. Vapaa pääsy. Järjestää tuusulalaiset kotiseutu- ja kulttuuriyhdistykset, Tuusulan seurakunta ja Tuusulan kunta. Lisätietoja www.tuusula.fi/kulttuuri, p. 09 8718 3436.

TAPAHTUMAT

Syyskidi

8.–14.11. Lastenkulttuuriviikolla elokuvia ja teatteria ympäri Tuusulaa. Ohjelmassa mm. perinteinen isänpäivä-konsertti koko perheelle Hyökkälän koulun auditoriossa 14.11. klo 15, orkesterina Tohtori Orff ja Herra Dalcroze, liput 4 €. Järjestää

Isänpäiväkonsertissa Tohtori Orff ja Herra Dalcroze 14.11. Hyökkälän koululla. Kuva Tiina Puputti

Tuusulan kunta, lastenkulttuuri. Lisätietoja www.tuusula.fi/kulttuuri, p. 09 8718 3435.

Pohjoismainen kirjastoviikko

8.–14.11. teemana Maaginen Pohjola. Muusikko Hannu Pikkarainen esittää kappaleita Vesa-Matti Loirin Lappi-trilogiasta 10.11. klo 18.30 pääkirjastossa, Autoasemankatu 2, Tuusula. Lisätietoja www.tuusula.fi/kirjasto.

Karkki & Kepponen -lastentapahtuma

13.11. klo 14–18 Ohjelmassa erilaisia puuhapisteitä mm. kasvomaalausta, satunurkkaus ja liikuntapisteitä. Lisäksi tapahtuman yhteydessä on kahvio ja makkaramyyniä. Tanssiteatteri MD esittää vuorovaikutteisen esityksen Taikalaatikko. Esitys on suunnattu 2–7 -vuotiaille. Näytökset ovat klo 14.15, 15.30 ja 17.30. Liput esitykseen

2 € paikan päältä. Tapahtumaan on vapaa pääsy, osa pisteistä perii osallistumismaksun. Kolsan koulu ja päiväkoti, Leikkurinkuja 10, Jokela. Järjestää Jokelan MLL yhdessä muiden paikallisten seurojen ja yhdistysten kanssa. Lisätietoja www.mll.fi/jokela, p. 040 592 2918.

Muusa Klubi: Carpe Diem!

18.11. klo 19 Susanna Haavisto, Anna-Mari Kähärä ja Lea Pekkala – lauluja ja tarinoita. Liput 8 €, ennakkomyyni 4.–17.11. Tuusulan kulttuurinfor toimipisteissä (ti–su 12–17): Taidekeskus Kasarmissa, Jääkäripolku 2, Tuusula, p. 09 8718 3465; Halosenniemiessä, Rantatie, Tuusula, p. 09 8718 3469 sekä tuntia ennen Erkkolan ovelta. Taitelijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Martta Wendelin juhla

21.11. klo 13 Juhlaesityksen pitää eläkkeellä oleva Keski-Uusimaan painotalon kirjapainonpäällikkö Martti Sohlman, joka teki paljon yhteistyötä Martta Wendelinin kanssa. Esillä on myös näyttely Jeesuksen elämästä Martta Wendelinin korttien valossa. Näyttelyn tekstitys perustuu Johan Lunden teokseen Jeesus Nasaretilainen, hänen elämänsä ja vaelluksensa. Musiikkia ja kahvitarjoilu. Vapaa pääsy. Taidekeskus Kasarmi, Jääkäripolku 2, Tuusula. Järjestää Martta Wendelin Seura.

Itsenäisyyspäivän juhla kuntalaisille

6.12. Itsenäisyyspäivän juhlaa vietetään Kellokoskella, Kellokosken koulukeskus, Koulutie 14. Juhlakahvit klo 12, ohjelma alkaa klo 13. Lisätietoja www.tuusula.fi, p. 09 8718 3436.

Itsenäisyyspäivän juhla Syvärannan Lottamuseolla

6.12. klo 13 Lipun hinta 10 €, sisältää juhlakahvit. Lippu on varattava museon numerosta 09 274 1077. Syvärannan Lottamuseo, Rantatie 39, Tuusula. Lisätietoja www.lottamuseo.com.

Satupäivä kirjastoissa

10.12. klo 9.30 Satupäivän lukuhetki pääkirjastossa sekä Kellokosken ja Riihikallion kirjastoissa. Keski-Uudenmaan Teatterin esiintyjät lukevat satuja lapsille. Satupäivän tavoitteena on luoda lapselle ja aikuiselle yhteinen lukuhetki keskellä joulukuireitä. Lisätietoja www.tuusula.fi/kirjasto.

Lucian päivä

13.12. Riihikallion ja Klemetskogin koulujen Lucia-kulkuet kiertävät pääkirjastossa, Riihikallion kirjastossa sekä kunnantalolla. Lisätietoja www.tuusula.fi.

Aamuleffoja lapsille Taidekeskus Kasarmissa

24.1. klo 9.00 ja 10.15 Vapaa pääsy, paikat varattava ennakkoon. Taidekeskus Kasarmi, Jääkäripolku 2, Tuusula. Järjestää Tuusulan kunta, lastenkulttuuri. Lisätietoja www.tuusula.fi/kulttuuri, p. 09 8718 3435.

Kirjastokarnevaali

8.2. Tuusulan kirjastoissa vietetään Kirjastokarnevaalitahtumapäivää sarjakuvateemalla. Luvassa on työpajoja, vieraita ja muuta ohjelmaa kaikenikäisille. Lisätietoja päivän ohjelmasta löytyy kirjastojen internet-sivuilta www.tuusula.fi/kirjasto.

J. H. Klubi: Kaupallista vai ei? -paneeli

17.2. klo 19 Liput 8 €, ennakkomyynti 3.–16.2. Tuusulan kulttuuri-infon toimipisteissä (ti–su 12–17): Taidekeskus Kasarmissa, Jääkäripolku 2, Tuusula, p. 09 8718 3465; Halosenniessä, Rantatie, Tuusula, p. 09 8718 3469 sekä tuntia ennen Erkkolan ovelta. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Talvilomaleffa lapsille Taidekeskus Kasarmissa

21.2. klo 15.00 Vapaa pääsy, paikat varattava ennakkoon. Taidekeskus Kasarmi, Jääkäripolku 2, Tuusula. Järjestää Tuusulan kunta, lastenkulttuuri. Lisätietoja www.tuusula.fi/kulttuuri, p. 09 8718 3435.

Klaavolantien perhelaskiainen

6.3. klo 11–17 Koko perheen tapahtumassa on tarjolla laskiaisaiheista ohjelmaa. Vapaa pääsy. Klaavolan kotiseutumuseo ja Ilmatorjuntamuseo, Klaavolantie, Tuusula. Järjestää Ilmatorjuntamuseo p. 09 8718 3470 ja Tuusulan museo ja kulttuuri p. 09 8718 3436.

Muusa Klubi: Poetrio

10.3. klo 19 Runoilija Ilpo Tiihonen, haitaristi Merja Ikkela, basisti Sara Puljula. Liput 8 €, ennakkomyynti 24.2.–9.3. Tuusulan kulttuuri-infon toimipisteissä (ti–su 12–17): Taidekeskus Kasarmissa, Jääkäripolku 2, Tuusula, p. 09 8718 3465; Halosenniessä, Rantatie, Tuusula, p. 09 8718 3469 sekä tuntia ennen Erkkolan ovelta. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Skidiviikot

21.–27.3. Lastenkulttuuriviikolla pajoja, näyttelyitä, tanssia, teatteria ja musiikkia ympäri Tuusulaa. Ohjelmisto helmikuun alusta alkaen osoitteessa www.tuusula.fi/kulttuuri. Järjestää Tuusulan kunta, lastenkulttuuri. Lisätietoja p. 09 8718 3435.

Taidon viikko – Katse räsyihin ja riepuihin

11.–14.4. ma–ke klo 9–15, to klo 11–19 Taidon viikolla kaikki halukkaat voivat tulla kutomaan oman kädenjälkensä räsyryjyyn ja valmistaa riepupalloja kotiin vietäväksi. Suunnittelemme asiakkaiden kuteista räsymattojen raudoituksia ja annamme kudontavinkkejä perinteisiin räsymattoihin. Samalla voi tutustua käsityökeskuksen toimintaan ja kesän kursseihin. Vapaa pääsy. Hyrylän käsityökeskus, Hyrylantie 12, Tuusula. Järjestää Taito Uusimaa ry. Lisätietoja www.taitousimaa.fi, p. 09 273 1092.

J. H. Klubi

14.4. klo 19 Vieraana kirjailija, ohjaaja Heidi Köngäs.

Liput 8 €, ennakkomyynti 31.3.–13.4. Tuusulan kulttuuri-infon toimipisteissä (ti–su 12–17): Taidekeskus Kasarmissa, Jääkäripolku 2, Tuusula, p. 09 8718 3465; Halosenniessä, Rantatie, Tuusula, p. 09 8718 3469 sekä tuntia ennen Erkkolan ovelta. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Pienoismallipäivä Ilmatorjuntamuseolla

17.4. klo 11–17 Koko perheen tapahtuma. Museon pääsymaksu 6/4/1 €. Ilmatorjuntamuseo, Klaavolantie 2, Tuusula. Lisätietoja www.ilmatorjuntamuseo.fi, p. 09 8718 3470.

Aamuleffoja lapsille Taidekeskus Kasarmissa

18.4. klo 9.00 ja 10.15 Vapaa pääsy, paikat varattava ennakkoon. Taidekeskus Kasarmi, Jääkäripolku 2, Tuusula. Järjestää Tuusulan kunta, lastenkulttuuri. Lisätietoja www.tuusula.fi/kulttuuri, p. 09 8718 3435

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa

7.11. klo 15 Vieraana taiteilija Outi Heiskanen. Liput 15 €. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Rantatie-kvartetin konsertit Erkkolassa. Kuva Ville Kangas

Terveiset Portugalista, Viihdekuoro Essujen konsertti

7.11. klo 16 Viihdekuoro Essujen Portugalin matkan paluukonsertti. Mikkolan koulu, Pähkinämäennentie 215, Tuusula. Lisätietoja www.essut.net, p. 041 441 9778.

Ainon vieraana -pianomatinea

21.11. klo 15 Esiintyy Jyväskylän pianokilpailussa 2010 palkittu pianisti Satu Paavola. Ohjelmassa Chopinin juhluvuoden (1810–1848) merkeissä

Chopinin pianoteoksia sekä Englundin ja Thalbergin musiikkia. Väliaikatarjoilu. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. Aino-Sali, Kirkkotie 49, Tuusula. Järjestää Kesken Uudenmaan Musiikkiopisto ja Tuusulan kunta. Lisätietoja www.kum.fi, p. 040 508 3851.

Aino-salissa 21.11. esiintyy pianisti Satu Paavola. Kuva Marira

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa

12.12. klo 15 Vieraana muusikko Pave Maijanen. Liput 15 €. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa

16.1. klo 15 Vieraana Kuutti Lavonen. Liput 15 €. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Ainon vieraana -pianomatinea

13.2. klo 15 Esiintyy pianisti Marjaana Merikanto. Väliaikatarjoilu. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. Aino-Sali, Kirkkotie 49, Tuusula. Järjestää Kesken Uudenmaan Musiikkiopisto ja Tuusulan kunta. Lisätietoja www.kum.fi, p. 040 508 3851.

Rantatie-kvartetti: Iltapäivä Erkkolassa

13.3. klo 15 Vieraana muusikko, säveltäjä Pentti Rasinkangas. Taiteilijakoti Erkkola, Rantatie 25, Tuusula. Liput 15 €. Lisätietoja www.erkkola.fi, p. 040 544 9207.

Konserttisarja Jokelan kirkossa

13.3. Mikko Haapaniemi, piano
20.3. Teijo Lindström, laulu ja Antti Vilkkö, piano
27.3. Tuusula Ensemble
Konserttien käsiohjelmien tuotto menee lyhentämättömänä Jokelan kirkon flyygelirahastoon. Jokelan kirkko, Kouluraitti 11. Järjestää Tuusulan seurakunta. Lisätietoja www.tuusulanseurakunta.fi, p. 09 875 960.

Ainon vieraana -pianomatinea

3.4. klo 15 Esiintyy pianisti Säde Erkkilä. Väliaikatarjoilu. Vapaa pääsy, ohjelma 5 €. Aino-Sali, Kirkkotie 49, Tuusula. Järjestää Kesken Uudenmaan Musiikkiopisto ja Tuusulan kunta. Lisätietoja www.kum.fi, p. 040 508 3851.

Kuuloilta

– Keski-Uudenmaan Kuulonhuolto ry:n luento

4.11.2010 klo 17–19 Kuuloliiton entinen ylilääkäri Elina Rytsölä luennoi aiheesta ”ikäkuulo”. Vapaa pääsy. Hyrylän terveyskeskus, Hyrylän tie 13, ovi E, Martta-Maria kokoushuone. Lisätietoja www.keskiuudenmaankuulonhuolto.fi, p. 040 554 4026.

Tuttu ja tuntematon Väinö Linna – 90 vuotta Väinö Linnan syntymästä

– Jokelan kansalaisopiston luento

4.11.2010 klo 19–20.30 Väinö Linnan elämäkerran kirjoittaneen Professori Yrjö Varpion luennolla käsitellään uusia näkökulmia kaikkien tunteman kansalliskirjailijan persoonallisuuteen ja tuotantoon. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. 09 417 1281.

Kiinalaisen filosofian kaksi tietä – konfutselaisuus ja taolaisuus

– Jokelan kansalaisopiston luento

25.1.2011 klo 19–20.30 Fil. maisteri Sirkku Iksosen luennolla tutustutaan kiinalaisen filosofian kahteen tärkeimpään suuntaukseen ja tarkastellaan miten nämä näkyvät Kiinan kulttuurissa ja arkielämässä. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. 09 417 1281.

Kellokosken Prinsessa

– Jokelan kansalaisopiston luento

10.2.2011 klo 19–20.30 Prinsessa-elokuvan ohjaaja Arto Halonen vertailee luennollaan oikean Prinsessan tarinaa elokuvan tarinaan. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. 09 417 1281.

Lännen evakot

– Jokelan kansalaisopiston luento

1.3.2011 klo 19–20.30 Professori Martti Turtolan luento, jonka aiheena on Porkkalan evakuointi ja väestön asuttaminen syksyllä 1944. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20.

Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. 09 417 1281.

Miten kuvamme Suomen musiikin historiasta on muodostunut?

– Jokelan kansalaisopiston luento

8.3.2011 klo 19–20.30 Professori Matti Huttusen luento käsittelee Suomen musiikin historian tutkimuksen kehitystä 1900-luvun alusta tähän päivään. Vuosi 2011 on Suomen musiikkitieteellisen seuran 100-vuotisjuhlavuosi. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. 09 417 1281.

Suomalaisen muotoilun tulevaisuuden haasteet – Jokelan kansalaisopiston luento

29.3.2011 klo 19–20.30 Teollisuustaitteen Liitto Ornamon toiminnanjohtaja Salla Heinäsen luento. Ornamo juhlii vuonna 2011 satavuotista taivaltaan. Ornamon jäsenet toimivat teollisen muotoilun, tekstiili-, vaatetus- ja huonekalusuunnittelun, sisustusarkkitehtuurin, taidekäsityön ja taiteen aloilla. Vapaa pääsy. Jokela-talo, Keskustie 20. Lisätietoja www.jokelankansalaisopisto.com, p. 09 417 1281.

MIKÄ MIKÄ TEATTERI**Ei kiitos**

Ärhäkkä ja humoristinen tarina vakiintuneen avioparin seksielämän kriisistä, keski-ikästä, tietokonepeleistä ja fleese-housuista. Näytelmä luottaa naturalistiseen yksityiskohtaisuuteen ja looginen dialogi lataa avioliiton, perheen ja muiden sosiaalisten suhteiden kaavamaisiin muotoihin täysilaidallisen piikkejä. Käsikirjoitus Anna-Leena Härkönen. Ohjaus Harri Lötjönen.

Esitykset: su 21.11.2010 alkaen.

Ranta

Näytelmä kertoo meren äärellä pidettävästä ryhmäterapialeiristä, jonka osanottajat saavat tehtäväkseen uskoa, että maailma loppuu vuorokauden kuluttua. Outo tilanne ja syrjäinen merimaisema kirvoittavat dialogia, joka on puoliksi terapiaa ja puoliksi runoutta.

Käsikirjoitus Paavo Westerberg.

Ohjaus Jouni Nurminen.

Esitykset: su 16.1.2011 alkaen.

Sisko ja sen veli

Tuija ja Immu ovat kolmenkymmenen paremmalla puolella olevat sisarukset, joiden matkassa huumoria väännetään hieman harvemmin käsiteltyistä, mutta meitä kaikkia koskettavista asioista ja ennakkoluuloista.

Käsikirjoitus Neil Hardwick ja Jari Luolamaa. Ohjaus Pekka Mattila.

Esitykset: su 13.2.2011 alkaen.

Kuuden naisen loukussa

Näytelmä miehestä, joka muistinsa sotilastehtävissä menettäneenä harhailee keikkamuusikkona Suomessa ja päätyy pienessä yhteisössä asuvien yksinäisten naisten piirittämäksi ja tavoittelemaksi.

Käsikirjoitus Sakari Pipatti. Ohjaus Veikko Saarinen.

Esitykset: ti 22.3.2011 alkaen.

Mikä Mikä Teatteri

Teatteri Hyrylä, Kauppatie 2, II-kerros, Tuusula. Esityspäivät ja tiedustelut www.mmteatteri.com tai p. 0400 434 226.

Liput: aikuiset 15 €, eläkeläiset ja opiskelijat 12 €, lapset 7 €

Lippujen ennakkomyynti: Hyrylän kirjakauppa, Koskenmäenpolku 4, Tuusula tai www.mmteatteri.com

SENIORITEATTERI AIKAMOINEN**Kurkistus**

Minkälaiset tunnelmat ovat näyttämön takana ennen esiripun avautumista? Omakohtaisista kokemuksista koottu koomisiakin piirteitä sisältävä pienoisnäytelmä seniorinäyttelijän haasteista ja ilon aiheista.

Kyllä mää vaan sanon

Suomalaiset sananparret ovat ilahduttavasti totta tänäkin päivänä. Ohjaaja on koonnut niistä draamallisen kokonaisuuden Aikamoisen esitettäväksi.

Juhani Aho: Lastuja

Juhani Ahon juhlavuosi innostaa Aikamoisen tutustumaan Lastu-novelleihin ja työstämään niihin pohjautuvan esityksen.

Esitysten dramatisoinnit ja ohjaukset Tiina Häkkinen. Esityspaikat ja -ajat tarkentuvat myöhemmin. Tiedustelut p. 040 715 0009.

TEATTERI T**Minna Canth: Anna-Liisa**

Nuoren Anna-Liisan häävalmisteluiden käydessä kiihkeinä tulee kotitaloon vieraita muistuttamaan menneistä vaietuista tapahtumista. Minna Canth tuo näytelmän henkilöahmot mielenliikkeineen katsojan eteen kirkkaasti ja kaunistelematta. Naisen moraalinen liikkumavara ja oikeus omaan elämäänsä kiinnostaa Canthia tässäkin, monen mielestä hänen parhaimmassa näytelmässään.

Esittää Teatteri T:n XL-ryhmä. Dramatisointi ja ohjaus Tiina Häkkinen.

Esitykset Taiteilijakoti Erkkolassa talvella 2011. Ikäsuositus 14 vuotta.

Tulossa myös**Vaatetettu runo**

Erilaisen näköinen runoesitys monille aisteille, näyttävästi ja kokeillen. Ohjaus Tiina Häkkinen.

Teatteri T / L-ryhmä

Mihin suuntaan? Tulevaisuuskuvia karnevalistisessa paketissa. Pieni poikkitaiteellinen tutkielma tulevaisuusvisioista. Nuorten ajatusten pohjalta sovittanut ja ohjannut Tiina Häkkinen.

Esityspaikat ja -ajat tarkentuvat myöhemmin.

Tiedustelut p. 040 715 0009.

TUUS-TEATTERI**Kuin tuhka tuuleen**

Kahden vanhapiikasisaren yhdessä veljenpoikansa kanssa pyörittämällä hautausoimistolla menee huonosti. Kuolleisuuden kehitys ei kata kuluja ja konkurssi on ovella. Onneksi ovella ilmestyy amerikkansuomalainen gangsteri kera apureiden ja tyttöystävän. Gangsteri haluaa haudata isänsä kotikonnuilleen ja dollareiden houkuttelemana hautausoimiston väki lupautuu erittäin hiljaisiin ”avaimet käteen”-hautajaisiin. Kaikki ei kuitenkaan suju aivan suunnitelmien mukaan ja arkun kansi kolahtaa useammankin kerran...

Käsikirjoitus Rauli Jokelin ja Panu Raipia

Ohjaus Seppo Lampovaara

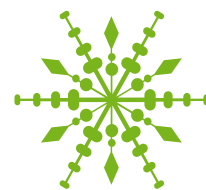
Esitykset: su 13.2.2011 klo 17 (ensi-ilta), to 17.2. klo 19, la 19.2. klo 17, su 20.2. klo 17, to 24.2. klo 19, la 26.2. klo 17, su 27.2. klo 17, to 3.3. klo 19, pe 4.3. klo 19, la 5.3. klo 17.

Tuus-Teatteri, Nuorisoseurantalo Väinölä, Kirkkotie 6, Tuusula.

Tiedustelut p. 040 504 1460.

Iloisia Tuus-teatterilaisia. Kuva Maarit Salminen

KÄVELYSAUVOJA KIRJASTOAUTOSTA

Lähde sauvakävelylle! Nyt tutustuminen tähän suosittuun kuntoilulajiin onnistuu lainausauvoilla. Sauvakävely on tehokasta liikuntaa ja se sopii kaiken ikäisille ja kuntoisille.

Tuusulan kirjasto ja liikuntapalvelut ovat aloittaneet uuden yhteistyön omaehtoisen liikunnan kehittämiseksi. Syyskuun alusta on kävelysauvoja voinut lainata kirjastoautosta. Kirjastoautosta saat myös ohjeet sauvojen pituuteen ja esitteen sauvakävelyn tekniikasta. Sauvojen lainausaika on yksi kuukausi.

Kirjastoauton aikataulu löytyy osoitteesta www.tuusula.fi/kirjastoauto.

KUN TALVI TULEE TUUSULAAN...

Tuusulan kunnan liikuntapalvelut aloittaa latujen kunnostamisen Hyrylän Urheilukeskuksen alueelta. Latuverkkoa lisätään vähitellen sääolosuhteiden salliessa golfkentälle, Karhunkierrokselle ja Tuusulanjärvelle sekä Jokelan ja Kellokosken kuntoradoille, joita ylläpidetään paikallisten yhdistysten toimesta.

Valaistuilla reiteillä on valot päällä klo 6–8.30 ja hämärästä klo 22.30 saakka. Valaistut reitit: Hyrylän Urheilukeskus, Jokelan Lepokallion kuntorata, Kellokosken kuntoradat, Taistelukoulu ja Myllykylän sekä Riihikallion kuntorata. Tietoja latuverkosta ja ulkojäistä löytyy kunnan nettisivuilta www.tuusula.fi/liikunta.

HALOSENNIEMI

Rantatie, Tuusula, p. 09 8718 3461, 8718 3466, www.halosenniemi.fi
Avoinna: 1.9.–31.12. ti–su 12–17,
1.1.–30.4. ti 12–19, ke–su 12–17
Pääsymaksut: 5,50/4,50/2,00 €

**Tupatöllin tarinoita
23.10.2010–30.1.2011**

Pekka Halosen maalauksia, grafiikkaa, piirroksia ja perhealbumin valokuvia

**Musta Ukko – Kari Suomalainen
Pekka Halosen vieraana
9.2.–24.4.2011**

Suomen tunnetuimman pilapiirtäjän Kari Suomalaisen (1920–1999) pilapiirrosten ohella myös harvemmin esillä olleita kuvauksia sota-ajalta, öljymaalauksia sekä piirustuksia sekä Pekka Halosen maalauksia.

TAIDEKESKUS KASARMI

Jääkäripolku 2, Tuusula,
p. 09 8718 3465, 8718 3462,
www.taidekeskuskasarmi.fi
Avoinna: 1.9.–30.4. ti–su 12–17
Pääsymaksut: 5,50/4,50/2,00 €

Tuusulan Nykytaiteen museo, Taiku

**Kuutti Lavonen,
1.5.2010–9.1.2011**

**Sarjakuvaa! – Taidetta!
19.1.–22.5.2011**

Sarjakuva 100 vuotta Suomessa. Suomalaisia nykysarjakuvantekijöitä ja sarjakuvavaikuttajia taidetta, mukana mm. Milla Paloniemi, Petteri Tikkanen ja Katja Tukiainen.

Tuusulan nykytaiteen museo, AuneLa

**Helvi Tiisala
21.10.2010–9.1.2011**

**Teoksia Aune Laaksosen Taidesäätiön
kokoelmasta
19.1.–22.5.2011**

Tero Laaksonen ja Laila Pullinen

**Tuusulan kuvitustaiteen museo,
Wendelin Galleria**

**Kodin kuvat
2.11.2010–9.3.2011**

Martta Wendelinin kuvituksia kodin ja perheen elämästä.

**Satua ja sarjakuvaa
15.3.–5.6.2011**

Martta Wendelinin satuaiheita ja sarjakuvaluonnoksia sekä lasten sarjakuvan tekijöitä

ERKKOLA

Rantatie 25, Tuusula,
p. 09 8718 3469, 8718 3471, www.erkkola.fi
Avoinna tapahtumien aikana sekä sopimuksen mukaan. Pääsymaksut: 4/3/2 €

Esillä grafiikan klassikoita, mm. Outi Heiskasen teoksia.

ILMATORJUNTAMUSEO

Klaavolantie 2, Tuusula, p. 09 8718 3470,
040 538 5515, www.ilmatorjuntamuseo.fi
Avoinna: 1.9.–31.4. ke–su 11–17
Pääsymaksut: 6/4/1 €

**Välirauha 70 vuotta – talvisodan evakot
–30.4.2010**

**Aune Laaksosen Taidesäätiön kokoelman
ulkoveistoksia
1.1.2010–30.4.2011**

KLAAVOLAN KOTISEUTUMUSEO

Klaavolantie 3, p. 09 8718 3460
Avoinna sopimuksen mukaan
Pääsymaksu: 2 €

SAIRAALAMUSEO

Vanha valtatie 198, Kellokoski, p. 040 729 6529
Avoinna sopimuksen mukaan

**SUOJELUSKUNTAIN PÄÄLLYSTÖKOULUN
PERINNETILAT**

Maanpuolustuskorkeakoulun Täydennyskoulutus- ja kehittämisskeskus (TKKK), Rantatie 66,
p. 040 515 7154
Avoinna sopimuksen mukaan

SYVÄRANNAN LOTTAMUSEO

Rantatie 39, Tuusula, p. 09 274 1077,
www.lottamuseo.com
Avoinna: 1.10.–31.3. avoinna tilauksesta,
kahvio ke–su 11–17, 1.–30.4. ke–su 11–17
Pääsymaksut: 5/4/1 €

**Se lasku kannatti maksaa
tammikuu 2011–joulukuu 2011**

TUUSULAN AUTOMUSEO

Huoltotie 1, ovi 3, Tuusula. p. 0400 450 585
Avoinna sopimuksen mukaan
Pääsymaksut: 4/2 €

MUITA NÄYTTELYITÄ

TUUSULAN KUNNANTALON AULAGALLERIA

Hyrylantie 16, Tuusula
Avoinna: 2.8.–20.6. ma, pe klo 8–16,
ti–to klo 8–19
Tiedustelut: Kulttuuri p. 09 8718 3436

Pieni Taidekoulu

25.10.–19.11.2010 piirustuksia ja maalauksia

**Tuusulan Valokuvaajat ry:n vuosinäyttely
23.11.–3.12.2010**

Nuuhkaisu. Kuva Henna Rajala, Tuusulan Valokuvaajat ry.

Sinikka Niinen-Kivelä

8.12.2010–7.1.2011 öljyvärimaalauksia

Kevään näyttelyt löytyvät www.tuusula.fi/kulttuuri.

TUUSULAN PÄÄKIRJASTO

Autoasemankatu 2, Tuusula, p. 09 8718 3444
Avoinna: ma–to 10–20, pe 10–18, la 9–15

**Rion lasten taidekoulun oppilaiden töitä
Brasilista
1.–18.11.2010**

**Maria-Elena Kiurun grafiikkaa
ja öljyvärimaalauksia**

1.–28.2.2011 Pääkirjaston ikkunoilla

**Ogu a gendi kumona
– Ken kulkee hän näkee
1.–31.3.2011**

Tuomas Merilahden valokuvia Namibiasta. Pääkirjaston ikkunoilla

HYRYLÄN KÄSITYÖKESKUS

Hyrylantie 12, Tuusula, p. 09 273 1092,
www.taitousimaa.fi
Avoinna ma–ke 9–18, to 11–19

**Kevät Taito –sisustustekstiilinäyttely
24.1.–3.2.2011**

Kevät Taito -näyttelyssä on esillä Taito Uusimaa ry:n Sinun tähtesi -mallisto. Näyttelyn yhteydessä on mahdollisuus tutustua käsityökeskuksen toimintaan ja kurssitarjontaan. Avoimien ovien päivänä 27.1. klo 11–19 kirjom-me pistokirjonnalla vieraskirjaa ja muistellemme kuluneita kahtakymmentä vuotta. Vapaa pääsy.

Klassikkokin on taipunut sarjakuvaksi

Sarjakuva vakuuttaa omana erityisenä taiteenlajinaan. Suomessa julkaistaan erinomaista kotimaista ja ulkomaista sarjakuvakirjallisuutta. Sarjiksien tekijöistä ja töistä kerrotaan medioissa; Suomessa myydyimpien kirjojen listoilla kärjessä keikkuvat usein myös sarjakuvat, kuten **Milla Paloniemen Kiroilevat siilit**, **Juban Viivit** ja **Wagnerit**. Kirjastot ovat pysyneet kärryillä ajankohtaisten sarjakuva-albumien hankinnassa niin lapsille, nuorille kuin aikuisille.

Etenkin aikuislukijoiden kannattaa muistaa sarjakuvien sateenkaarikirjo niin sisällöltään, kerrontatavaltaan kuin kuvalliselta ilmaisultaan. Tuusulan kirjastot tarjoavat esimerkiksi sarjakuvanovelleja **Tiitu Takalon** tapaan, elämäkertasarjakuvia (mm. **Katja Tukiaisen** kuvakertomus äidiksi tulostaan tai **Jäppinen-Oikarisen** sarja arkkitehti **Alvar Aalosta**) ja reportaasisarjakuvia a la **Joe Sacco**, joka on palkittu Lähi-Idän miehityksestä kuvaavasta *Palestiina*-albumistaan. Saccon mukaan sarjakuva on helppolukuinen väline, jonka avulla kertoa tarinoita – piirretty kuva antaa etäisyyttä lähihistorian rankkoihin tapahtumiin.

Kantaottavuuden, tiedon ja opetuksen välineenä sarjakuva voi toimia merkittävällä tavalla visualisoituneessa kulttuurissamme. Koululaisille ja opiskelijoille uudenlaista lähestymistapaa oppimiseen tarjoavat dokumenttisarjakuvat tai oma-kohtaiset muistelmasarjakuvat **Marjane Satrapin** teosten tapaan. **Guy Delisle** on kuvannut lempeän terävästi arkielämää muutamissa totalitaarisissa maissa kuten Pohjois-Koreassa. Suomalaisen tieteen merkikhenkilöihin voi perehtyä sarjakuvina, joista mainittakoon **Kallion** ja **Otsamon M.A. Castrén** ja **Siperian kielioppi**. Parivaljakko **Ruusuvuori-Lukkarisen** *Grisefoth*-sarjakuvaromaanit sijoittuvat puolestaan Suomen keskiaikaan. Taidetehistoriaan ja sen kulttihahmoihin tutustumme vaikkapa **Catel & Bocquet'n Kiki, Montparnassen kuningatar** -albumin myötä.

Klassikkoromaaneista löytyy sarjakuvaversioita Kirkes-kirjastojen kokoelmista: niin **Dostojevskin Rikos ja rangaistus**, **Saint-Exupéryn Pikku Prinssi** kuin **Bulgakovin Saatana saapuu Moskovaan** on toteutettu graafisina novelleina.

Nuoria kiinnostanee tieto, että **Stephenie Meyerin** supersuosittu vampyyriritologia julkaistaan sarjisalbumeina. Mielenkiinnolla odotamme kommentteja, miten tarina toimii kuvin ilmaistuna – tosin, kenties vertailu on tarpeeton: sarjakuva on omanlainen tulkintansa romaanista.

Jokelan kirjastossa on tätä nykyä hyllypaikka myös nuorille suunnatuille sarjakuville. Japanilaisen mangon ohella tarjolla on kotimainen, **Elli Puukankaan** piirtämä *Vartijat*-mangasarja, jonka näyttämönä toimii pohjoinen metsäluontomme. Jokelalaisilta nuorilta olemme saaneet ehdotuksia mangasarjojen hankintaan, onpa kokoelmassamme yläasteikäisen asiakkaan lahjoituksiakin. Muista nuorten sarjakuvista mainittakoon tummanpuhuva goottityttö *Nemi*, jolla on vahva persoonallisuus vegetarismiaatteineen. Pienempien mangasankarit on utelias *Yotsuba*, joka joutuu hassuihin tilanteisiin muutettuaan saaresta kaupunkiin, missä tyttö kohtaa itselleen outoja suurkaupungin asioita liukuportaista puiston keinuihin.

Sarjakuva kiehtoo, kiihottaa, kovistelee – kuvittaa aikamme ilmiöitä anturit pystyssä. Sarjakuvassa menneet vuosikymmenet ovat saaneet elävän ilmaisan. Sarjakuvataide on moni-ilmeistä, rohkeaa ja taitavaa sekä yhä näkyvämpää kulttuurikenttässämme.

Vuosi 2011 on suomalaisen sarjakuvan 100-vuotisjuhlavuosi. Tuolloin helmikuista Lainan päivää Tuusulan kirjastoissa vietetään sarjakuvien merkeissä.

TARTU SARJIKSEEN!

KIRJASTOISSA TAPAHTUU

KIRJASTOJEN AUKIOLOAJAT:

Pääkirjasto ma–to klo 10–20, pe klo 10–18, la klo 9–15.
Autoasemankatu 2, p. 09 8718 3444.

Jokelan kirjasto ma, ti ja to klo 13–19, ke klo 10–19, pe klo 10–16, la klo 9–15.
Keskustie 20, p. 09 8718 4040.

Kellokosken kirjasto ma klo 13–20, ti ja to klo 13–19, ke ja pe klo 10–16.
Kuntotaival 2, p. 09 8718 4245.

Riihikallion kirjasto ma, ti ja to klo 12–19, ke ja pe klo 10–16.
Haukantie 5, p. 09 8718 2455.

SATUTUNNIT:

Pääkirjastossa torstaisin klo 10, syyskaudella 11.11., 25.11. ja 9.12. sekä kevätkaudella 20.1., 3.2., 17.2., 3.3., 17.3., 31.3., 14.4., 28.4. ja 12.5.

Jokelan kirjastossa perjantaisin klo 10, syyskaudella 12.11. ja 10.12. sekä kevätkaudella 14.1., 11.2., 11.3., 8.4., 6.5. ja 27.5.

Kellokosken kirjastossa keskiviikkoisin klo 10, syyskaudella 10.11. ja 15.12. sekä kevätkaudella 19.1., 16.2., 16.3., 13.4. ja 11.5.

Riihikallion kirjastossa torstaisin klo 10, syyskaudella 18.11., 16.12. sekä kevätkaudella 20.1., 17.2., 17.3., 14.4. ja 12.5.
Vuoden viimeisillä satutunneilla Liisa Svonn piirtää ja kertoo satuja.

SATUBAARIT:

Pääkirjastossa 13.11. ja 4.12. klo 10–11. Satujen lukua ja kirjavinkejä perheen pienimmille.

LUKUPIIRIT:

Jokelan kirjastossa kaikille avoin lukupiiri 3.11., 1.12., 19.1., 16.2., 16.3., 13.4., 11.5. klo 19–20.30.

Kellokosken kirjastossa kaikille avoin lukupiiri 9.11., 7.12., 18.1., 15.2., 15.3., 12.4., 10.5. klo 19–20.30.

Todellinen prinsessa

Syksyllä ensi-iltansa saanut **Arto Halosen** elokuva *Prinsessa* perustuu tositapahtumiin. Se on paitsi Kellokosken mielisairaalan pitkäaikaisen asukkaan **Anna Lappalaisen** elämäntarina, myös avartava matka suomalaisen psykiatrisen hoidon historiaan. Elokuva on osittain kuvattu Kellokoskella.

Prinsessa, porvarilliselta nimeltään Anna Svedholm (os. Lappalainen) (1896–1988), oli ihmisenä ja ilmiönä ainutlaatuinen tapaus. Hän vietti elämästään yli 50 vuotta Tuusulan Kellokoskella mielisairaalassa. Vuosien saatossa tämä valovoimainen persoona sai osakseen arvostusta ja kunnioitusta niin potilastovereilta, hoitohenkilökunnalta kuin koko ympäröivältä kyläyhteisöltäkkin. Hänen muistoaan kunnioittaa Kellokosken sairaalan puistoon vuonna 1995 pystytetty Prinsessan muistomonumentti. ”*Prinsessa oli legenda jo eläessään*”, sanovat hänet tunteneet ihmiset.

Ohjaaja Arto Halosen mielestä oikean Anna Lappalaisen eli Prinsessan tarina on hämmäntävä, koskettava, hauska ja opettava.

– Mielestäni oli myös tärkeää toteuttaa se elokuvaksi. Tarina ilmentää yhteisömme toistuvaa pelkoa erilaisuutta kohtaan ja siksi tämä ympäristöään tervehdyttävä yksilö koettiin uhaksi ja hänen valovoimaisuutensa yritettiin nujertaa.

ANNA LAPPALAISEN USKOMATON ELÄMÄ

Lappalainen sairastui 1930-luvulla raskaiden elämänvaiheiden jälkeen skitsofreniaan ja joutui nuorena laitoshoitoon. Lyhyiden kotiutusjaksojen jälkeen Lappalaisesta tuli Kellokosken mielisairaalan pysyväisasukas, ja hän kehitti itselleen harvinaisen suuruusharhan. Hän kuvitteli olevansa kuninkaallinen prinsessa. Prinsessa eli harhassaan niin johdonmukaisesti kuin mahdollista. Vaikka häntä hoidettiin 55 vuotta kestäneen hoitajakson aikana lähes kaikilla 1900-luvun psykiatrisilla hoitomenetelmillä, Prinsessa eli omassa kuninkaallisessa maailmassaan ainutlaatuisena osana Kellokosken kyläyhteisöä. ”*Prinsessa oli kylän valopilkku*”, kertoi eräs Kellokosken asukas. Loppujen lopuksi mielisairaalan hoitohenkilökuntakin hyväksyi josakin määrin Prinsessan harhamaailman ja jopa eli

siinä mukana, kun 1970-luvulla asenteet mielen sairauksia kohtaan alkoivat lientyä.

– Tarinan vahvan emotionaalisen tason sekä Anna Lappalaisen ympärilleen luoman valoisuuden olen pyrkinyt tallentamaan myös elokuvaan, Arto Halonen kertoo.

Ja vaikka tarina kulkee menneessä, on se myös ajankohtainen aihe nykyajassa, jossa luokkaerojen kasvu, ihmisten syrjäytyminen, sairaanhoidon säästöt ja avohoidon lisääntyminen ovat realismia, geenijalostuksen väijyessä kulman takana.

– Erilaisuutta pelätään edelleen, Halonen jatkaa.

PRINSESSAN ELÄMÄÄ LEVYLLÄ JA KIRJASSA

Prinsessa-elokuvan soundtrack-albumilla on mukana harvinaisia tallenteita Anna Lappalaisen lauluesityksistä.

Hänhän oli kuuluisa esiintymistaidoistaan ja esiintyi nuoruudessaan laulajana ja kabareetanssijana. Lappalainen myös kirjoitti itse ja esitti kupletteja, humoristisia laulelmia. Syksyllä ilmestyi myös **Ilkka Raitasuon** ja **Terhi Siltalan** kirjoittama *Kellokosken prinsessa* -kirja.

KELLOKOSKEN sairaalamuseo

Kellokosken sairaalamuseo on perustettu vuonna 1973 mielisairaanhoitaja **Usko Hujasen** toimesta. Sairaalamuseo sijaitti aluksi Kellokosken kartanon 1830-luvulla rakennetussa meijerirakennuksessa, Toimelassa.

Nykyisin museo toimii sitä varten kunnostetussa sinisessä puutalossa Kellokosken sairaalan pihalla. Museossa voi tutustua mm. erilaisten hoitomuotojen historiaan, sairaalan toimintaan sota-vuosina sekä sairaalassa vaikuttaneiden potilaiden ja henkilökunnan elämään. Esillä on potilaiden puhdetöinä tekemiä esineitä ja taideteoksia sekä sairaalan vanhaa esineistöä. Niistä esimerkkeinä sähköshokkikone, lobotomialeikkausvälineet, pakkopaita ja hammaslääkärin välineistöä. Lisäksi

on vanhoja alumiinisia astioita, huonekaluja, vaatteita, kirjallisia dokumentteja sekä sairaalan vanhoja **Paavo Tynellin** suunnittelema Art Deco-valaisimia.

Kesäisin museovierailun yhteydessä voi tutustua myös sairaala-alueella olevaan kotiseutupolkuun, jossa nähtävyytenä on mm. sairaalan vanha kappeli, prinsessapatsas ja ylihoitaja **Anna Pakalénin** patsas ja sen ympärille rakennettu arporetum ja rosarium.

KELLOKOSKEN SAIRAALAMUSEO

Vanha valtatie 198, Kellokoski
Avoimna sopimuksen mukaan.
Tiedustelut p. 040 729 6529

Lisätietoa Kellokosken kotiseutupolusta
www.tuusula.fi/museot/kotiseutupolut

Koko kylän tarina – kellokoskelainen Hannu Helasvuo katsoi Prinsessa-elokuvan

Olen vilpittömästi sitä mieltä, että näin eilen hyvän elokuvan Kellokosken sairaalan juhlasalissa. *Prinsessa*-elokuva kertoo siitä, minkälainen voi ihmisen kohtalo olla. **Ilkka Raitasuo** kertoi elokuvan jälkeen minulle, että 90 % elokuvan tapahtumista pohjautuu todellisuuteen. Toki elokuva oli faktaan perustuvaa fiktiota, ei siis puhtaasti **Anna Lappalaisen** elämäkertä. Me Prinsessan tunteneet esimerkiksi tiedämme hyvin, ettei hän 1980-luvun lopussa siirtynyt Talvipalatsiinsa seläläisellä kyydillä, mitä elokuvassa näytettiin. Mutta ajattelen ohjaajan halunneen kertoa, että hän lähti, kuten oli tullutkin. Yli 50 vuotta Kellokoskella eivät perustilannetta muuttaneet.

Meille kyläläisille, jotka opimme tuntemaan ja hyväksymään Prinsessan ”ylväänä kuninkaallisenä”, oli opettavaista nähdä, mitä kaikkea hän tai yleensä potilaat saivat sairaalan seinien sisällä kokea. Tässäkin ilmeisesti draamallisista syistä aikakausia ja tapahtumia sekoitettiin. Tiedän esimerkiksi, että **Anna Pakalénin** tullessa ylihoitajaksi 1931, hyvin pian luovuttiin ruokailussa pettilautasista ja pelkästä lusikasta ruokailuvälineinä. Eivätkä henkilökunnan hahmot varmaankaan vastanneet täysin esikuviaan. Vastaavanlaisia todellisuudesta poikkeamia sairaalaa paremmin

tuntevat varmaan löytävät enemmänkin. Näissä kohdin, näin ymmärrän, elokuvallisista tarpeista fiktio lyö faktaa korville.

Kohtaus, jossa pankinjohtaja auttaa ymmärtäväisesti Prinsessaa, on mielestäni oiva esimerkki siitä, mikä on kylän ja kellokoskelaisien rooli siinä, että potilaat ovat jokapäiväinen osa kylän elämää. Kauniisti ajatellen, kun nuorten kohdalla puhutaan ”koko kylä kasvattaa”-teemasta, voitaisiin täällä puhua ”koko kylä hoitaa”-ilmiöstä. Todellinen hoito tietenkin annetaan seinien sisällä, mutta todennäköisesti vapaa liikkuminen kylällä valmentaa potilaita siihen vaiheeseen, jolloin on aika heidän palata itsenäisempään elämään.

Aikanaan meille kaikille kellokoskelaisille tuli tutuksi myös **Väiski**, jonka päivittäin tapasimme hoitamassa erilaisia tehtäviä sairaalan alueella tai kylän raitilla. En tiedä, miten hän suhtautui siihen, että hänet 1990-luvun säästötalkoissa siirrettiin pois Kellokoskelta. Joka tapauksessa, kun jossain sairaalan juhlissa muutama vuosi sitten tapasin Väiskin, oli kuin vanhat ystävät olisivat tavanneet. Ainakin minun puoleltani. Oli ilo nähdä, että Väiski edelleen kulki hyväkuntoisena, vähän etukumarassa kädet selän takana.

- Hannu Helasvuo

ienten taiteilijoiden näyttelyt vuoroin vieraissa – yhteistyötä Tuusulan ja Brasilian välillä

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoululla on kiireinen vuosi, sillä taidenäyttelyitä on Tuusulassa, Saksan Cellesssä sekä Rio de Janeirossa Brasiliassa. Brasiliassa yhteistyökumppanina on ollut paikallinen taidekoulu CASA

Taidekoulu CASA aloitti toimintansa Rio de Janeirossa Cidade de Deus (Jumalan kaupunki) nimisellä köyhälistöalueella elokuussa 2005. Koulun perustajina toimivat **Helena ja Edson Cardoso**. Koulun tavoitteena on luoda uskoa ja auttaa lapsia toteuttamaan unelmansa paremmasta tulevaisuudesta taiteen voimalla ja auttaa hyvin erilaisten ongelmien kanssa kamppailevia lapsia taideterapian avulla ja ennaltaehkäistä lapsien joutumisen kadulle.

Taidekoulua vetää riolainen taideterapeutti **Glória Chan** vapaaehtoistyöntekijänä, apunaan kaksi paikallista taiteilijaa. Koulussa on tällä hetkellä 15 lasta, iältään 4–15-vuotiaita ja halukkaita olisi paljon enemmän.

Suomalainen yhdistys Arte Vida Arte ry tukee taidekoulun toimintaan. Yhdistykseen kuuluu suomalaisia taiteilijoita, jota ovat jo kolmena peräkkäisenä vuonna vierailleet Cidade de

Deus'ssa ja työskennelleet lasten parissa. Päivistä on tullut unohtumattomia niin lapsille kuin taiteilijoillekin. Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulusta opettajana CASA:ssa on vierailut **Jari Järnström**.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu esiintyi Rio de Janeirossa omalla näyttelyllään syyskuussa 2010. Aiheina teoksissa olivat muun muassa Amazonin sademetsät ja Rion karnevaalit, opettajina teosten synnystä ovat toimineet **Laura Nurro, Arja Sandholm, Veera Saurama, Martti Sirola** sekä **Dmitri Zudov**. Näyttelyorganisoijana on toiminut kuluvana vuonna **Hannu Tampio**.

Taidekoulu CASAn näyttelyssä Tuusulan pääkirjastossa Hyrylässä 2.–18.11.2010 on esillä riolaisten lasten maalauksia aiheesta ”Brasilia ja Suomi”. Näyttelyn avajaisia vietetään perjantaina 5.11.2010 klo 16–18 ja näyttelyn avaavat Helena ja Edson Cardoso.

Maria Kyllösen karnevaali aiheinen maalaus.

Värit räiskyvät Taidekoulu Casassa.

tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu

– 10 vuotta kuvataiteen perusopetusta

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu liitettiin vuonna 2000 osaksi Tuusulan Kansalaisopiston opetustoimintaa ja käyttöön otettiin kuvataiteen perusopetuksen opetussuunnitelma. Kymmenessä vuodessa koulu on hiljalleen kasvanut ja parhaillaan kuvataidekoulussa opiskelee noin 180 oppilasta Hyrylän ja Kellokosken opetuspisteissä.

Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun ryhmät kokoontuvat kerran viikossa. Opintojen aikana oppilaat tutustuvat monipuolisesti muun muassa piirustuksen ja maalauksen tekniikoihin, grafiikkaan, keramiikkaan sekä muotoiluun ja arkkitehtuuriin.

KUVATAITEEN OPINNOISSA EDETÄÄN ASKELITAIN

Kuvataiteen perusopetus on asteelta toiselle tavoitteellisesti etenevää ja valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan pohjautuvaa kuvallisen ilmaisun opetusta. Opinnot rakentuvat varhaisiin opinnoista, perusopinnoista sekä syventävistä opinnoista.

4–6-vuotiaiden varhaisiän opinnoissa tutustutaan kuvataiteen ilmiöihin leikinomaisen työskentelyn avulla, monipuolisesti aisteja ja ilmaisua harjoittaen.

7–12-vuotiaiden perusopintojen tavoitteena on, että oppilas oppii kuvallisia ajattelunvalmiuksia ja kuvan tekemisen perustaitoja usealla eri kuvataiteen osa-alueella sekä oppii kehittämään omaa kuvallista ilmaisuaan. Oppilas harjoittelee kuvan visuaalisten peruselementtien käyttämistä sekä tutustuu eri materiaalien ja tekniikoiden ilmaisulisiin mahdollisuuksiin. Materiaalien ja työskentelyvälineiden käyttäminen tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävästi kehityksen mukaisesti kuuluu olennaisena osana opiskeluun. Opinnoissa tarkastellaan kuvataiteen ja arjen kuvia sekä kehitetään oppilaan kulttuurin, nykytaiteen ja taidehistorian tuntemusta. Oppilas tutustuu myös esineympäristöön, muotoilun perusteisiin sekä arkkitehtuuriin. Kuvallinen työskentely pohjautuu oppilaan havaintoihin, mielikuviiin ja mielikuvitukseen.

13–16-vuotiaiden syventävien opintojen tavoitteena on, että oppilas kehittää taiteellista ilmaisukykyään yhdellä tai useammalla kuvataiteen alueella. Oppilas syventää taitojaan ja tietoaan sekä perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin

Lasten ja nuorten kuvataidekoulussa käy tohina.

oman ilmaisunsa välineenä. Tavoitteena on, että opintojen aikana oppilastaan kyky itsenäiseen työskentelyyn kehittyä ja hän oppii tekemään tietoisesti valintoja omassa ilmaisussaan sekä perusteellaan niitä. Oppilas saa monipuolisia kokemuksia työskentelystä yhdessä muiden kanssa. Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulussa syventävät opinnot toteutetaan periodiopetuksena siten, että kullakin periodilla on oma aihealueensa ja asiantuntijaopettajansa.

Opintojen kaikissa vaiheissa opetellaan tulkitsemaan ja arvioimaan sanallisesti omaa ja muiden työskentelyä töitä.

10-VUOTISSYNTYMÄPÄIVÄÄ JUHLITTAAN NÄYTTELYIN

Lukuvuonna 2009–2010 Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulun kaikkien ryhmien yhteisenä

opetuksen teemana oli Matka maailman ympäri. Opetuksessa tarkasteltiin maailman eri maiden ominaispiirteitä ja kulttuurien kuvastoja. Lukuvuoden aikana ryhmät seikkailivat mm. Amazonian sademetsissä, sambasivat Rion karnevaaleilla, ihailivat Geishojen kimonoita, kummastelivat kiinalaisia lohikäärmeitä ja tutustuivat Etelämantereen pingviineihin. Matkaa taitettiin Lentävillä matoilla sekä Maailman matkaaajan monitoimimenopeleillä.

Huomioita ja tulkintoja maailman ihmeistä työstettiin erilaisin kuvataiteen keinoin ja tekniikoin. Näistä ”matkamuistoista” rakentui keväällä 2010 Tuusulan kunnantalon Aulagalleriaan *Matka maailman ympäri*-näyttely. Se oli yksi kolmesta näyttelystä, joilla Tuusulan lasten ja nuorten kuvataidekoulu vietti 10-vuotisjuhlavuottaan. Aulagallerian näyttelyn lisäksi kuvataidekoululaisten teoksia oli esillä syyskuussa Saksan Cellessä sekä lokakuussa Brasilian Rio de Janeirossa. Suuren suosion niin oppilaiden kuin opettajienkin keskuudessa saavuttanut Maailman ympäri -teema jatkuu myös lukuvuonna 2010–2011.

TUUSULAN LASTEN JA NUORTEN KUVATAIDEKOULU

Rykmentintie, rakennus 48,
Hyrylän entinen varuskunta-alue.

Tiedustelut Tuusulan kansalaisopisto,
puh. 09 8718 3415,
www.tuusula.fi/kansalaisopisto

SKIDIISTI PELOTTAVAA kirjavinkkailua

Syysskidi- ja Skidiviikko-lastentapahtumat ovat Tuusulassa jo tuttuja juttuja. Perusresepti ohjelmiston suunnittelussa on sama, mutta tapahtumiin mietitään aina myös uusia eväitä. Tulossa on muun muassa jännittäviä hetkiä kauhukirjojen parissa.

Maaliskuiselle Skidiviikolle saapuu erikoisvieraaksi **Reetta Saine**, lasten ja nuorten kirjastonhoitaja Pirkkalasta. Saine ei olekaan ihan mikä tahansa kirjastotäti, sillä hänen erikoisalaansa ovat kauhukirjat.

– Vinkkauksen tarkoituksena on kertoa yleisölle hyvistä kirjoista niin, että jokainen löytää itselleen sopivan kirjan. Kuulija huomaa haluavansa lukea juuri tuollaisen kirjan – ja pian! Puhuessani kirjavinkkauksesta olenkin joskus puhunut kirjakiusaamisesta, sillä parhaat vinkkaukset loppuvat yleisön huokaukseen ”kerro lisää!”. Ja juuri silloin on hyvä lopettaa, sanoo Saine artikkelissaan *Reppu selkään ja vinkkaamaan*.

KUMMITUKSIA KAIKEN IKÄISILLE

Reetta Sainen haluna on nostattaa lukuintoa ja kaivaa hyllyistä kadonneita aarteita. Kirjavinkkausta voi tehdä minkä ikäisille tahansa, mutta Skidiviikon kauhutuokioista pääsevät nautiskelemaan tällä kertaa Tuusulan 5.–6.-luokkalaisten. Saine kertoo, että eri-ikäiset yleisöt eroavat toisistaan yllättävän vähän.

– Aikuisille en ole juurikaan vinkannut, mutta kun tunnelman saa oikeaksi, ovat kuulijat osa vinkkausta ikäryhmästä huolimatta. Tietysti pienemmille vinkkaan ”kauhuna” enemmän huumorikauhua tai perinteikkäämpää jännitystä, kummitusjuttuja – isoille sitten aikuisten osastolta asti.

Yläkoululaiset saattavat aluksi olla vaativa yleisö, mutta Saine kertoo saaneensa heidän kanssaan mahtavia vinkkauskokemuksia.

– Parhaita hetkiä on joskus yläkoululaisten kanssa jonkin lukupätkän tai kertomuksen jälkeinen ihan hiljainen hetki. Sitten kymmenen minuutin päästä kaikki vetävät henkeään yhtä aikaa. Silloin jaetaan jotain tärkeää kirjallisuuden elämyksellisyydestä. Tietysti vielä ne huudot: ”Et voi lopettaa nyt, kerro lisää, mä en kestä!!!”.

On melkein väistämätöntä mieltä, kuinka pelottavaa kauhukirjavinkkaus oikeasti voi olla. Meneekö yöunet ja pelottaako oikeasti?

– Ihan oikeasti? Ehkä joskus, mutta kukaan ei ole alkanut itkeä tai lähtenyt kesken pois. Enemmän se on sellaisia ”kylmiä väreitä” tai ”huvipuitokauhua” – pelottavaa ja ihanaa samalla kertaa. Tietenkään kaikki eivät lainaa kauhukirjoja, koska eivät tykkää niistä. Eikä tarvitsekaan, hymyilee Saine.

VINKKAAJAN KALENTERI TÄYTYY

Kirjavinkkaaja voi kirjastojen lisäksi kulkea kirjarepun kanssa melkein missä vaan; kouluissa, päiväkodeissa, palvelutaloissa tai kerhotiloissa.

– Ajattelenkin vinkkausta elämyksenä. Vinkkaaminen on myös tapa kurottaa kirjaston seinien ulkopuolelle, tulla vastaan sellaisiakin lukijoita, joille kirjaston ovi on ollut vielä liian painava, pohtii Saine.

Tuusulassa Reetta Saine tulee tutuksi jokaisessa kirjastossa, sillä vinkkauksia on eri puolilla kuntaa. Saine kertoo, että kirjavinkkauksella on todella paljon tilausta. Hänen mukaansa se on helpoin ja mukavin tapa jakaa tietoa, tehdä pr-työtä ja avata kokoelmia niillekin, joiden on yleensä vaikea löytää luettavaa.

– Minusta vinkkaus kuuluu nykyisin jo kirjaston peruspalveluun, ja siihen pitäisi satsata. Valmistuvat opettajat osaavat kysyä ja kirjastolaiset vinkata, kunhan mahdollisuus annetaan.

– Kirjastojen ja koulujen henkilökunta näkee myös vaivaa vinkkauksien kanssa. Kerran Hollolassa oli koulun pommisuoja vuorattu mustalla kankaalla, koristeltu sähkö- ja elävillä kynttilöillä, kaivettu esille pääkalloja ja luurankoja, ja eteeni oli levitetty anatominen nukke. Siinä sitten vinkkasin ja katselin pernaa, nauraa Saine.

LASTEN KULTTUURIVIIKOT

Esityksiä on Hyrylässä, Jokelassa, Kellokoskella ja Riihikalliassa.

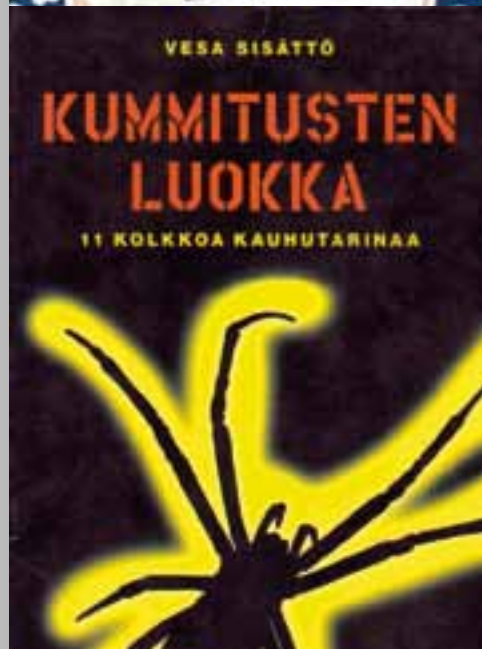
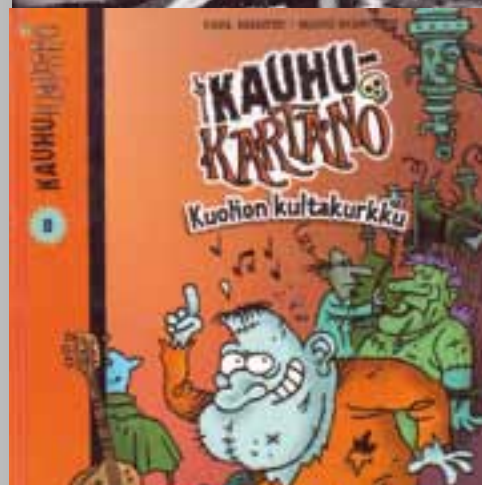
Syysskidi 8.–14.11.2010

Elokuvia, teatteria ja isänpäiväkonsertti

Skidiviikko 21.–27.3.2011

Mm. teatteria, musiikkia, kirjavinkkausta ja näyttelyitä

Lisätietoja: www.tuusula.fi/kulttuuri
p. 09 8718 3435

KULTTUURIKÄRPÄNEN puree ysiluokkalaisia

K9-kulttuurikortti on Tuusulan 9.-luokkalaisten oma kortti. Korttia vilauttamalla pääsee ilmaiseksi kulttuurin äärelle omilla kotikulmilla. Osa nuorista onkin ehtinyt jo ottaa kortista ilon ja hyödyn irti.

Hyökkälän yläkoulun pojat Armas Lintusaari ja Efe Tekkanat.

Tämän vuoden 9.-luokkalaiset saivat omat kulttuurikorttinsa syksyllä heti koulujen alettua. Kulttuurisihteeri **Jenni Saario** ja näyttelijä **Ari-Kyösti Seppo** kiersivät Tuusulan yläasteilla kertomassa oppilaille kortin eduista ja käytöstä. Ari-Kyösti nostatti tunnelmaa koululuokissa monologillaan rakkaudesta ja poikuuden menetyksestä.

– Se oli ihan tosi hauska yllätys! **Efe Tekkanat** nauraa.

Efe Tekkanat ja **Armas Lintusaari** ovat Hyökkälän yläkoulun oppilaita ja he ovat jo ehtineet käyttää kulttuurikorttiaan. Pojat tarttuivat heti kortin saatuaan tilaisuuteen ja käyttivät hyväkseen Ari-Kyöstin tarjouksen päästä kurkistamaan kulis-seihin Keski-Uudenmaan Teatteriin KUT:iin.

– Oli tosi mahtavaa. Ari-Kyösti jutteli meidän kanssamme ennen esitystä, väliajalla ja vielä esityksen jälkeenkin. Puhuttiin näyttelemisestä ja teatterista ja kaikesta. Päästiin myös katsomaan meininkiä näyttämön taakse ja lavasteisiin. Eihän tämmöinen ole ihan tavallista, hehkuttelee Efe.

Nyt molemmat pojat odottavat jo innolla KUT:n marraskuussa ensi-iltaan tulevaa **Maria Jotunin Kultaista vasikkaa**. Ari-Kyösti Seppo on näissäkin esityksissä luvannut isännöidä kaikkia niitä Tuusulan 9.-luokkalaisia, jotka menevät näytelmää katsomaan.

– Kun olette tulossa esitykseen, voitte pyytää lipunmyyjää huikkaamaan minut paikalle. Keron esityksiin valmistautumisesta, teatterityöstä, näytän paikkoja ja sen sellaista. Liput kannattaa varata tietenkin etukäteen ja kertoa, että teillä on K9-kortti, ohjeistaa Kultaisessa vasikassa Jaakkoa näyttelevä Ari-Kyösti.

TEATTERIA, KONSERTEJJA JA TAKAHUONEITA

Efe ja Armas vakuuttavat käyttävänsä korttia varmasti muutenkin kuin teatterissa. Kortti on hyvä lisä kouluissa toteutettaviin museo- ja uimahallikäynteihin. Vapaa pääsy ensi vuonna Tuusulan Taiteiden Yöhön on molempien mielestä kortin parasta antia. Pojat sanovat myös, että esimerkiksi Tuusulan taidemuseon sarjakuvanäyttelyssä tulee ehdottomasti käytyä.

– Kulttuurin hinnat ovat ysiluokkalaisille yleensä liian kalliita, vaikka aikuisista ei siltä tun-

tuisikaan. Eihän me saada rahaa oikein mistään. Se, että kortilla pääsee ilmaiseksi erilaisiin paikkoihin on siksi ihan tosi tärkeä juttu, sanoo Armas.

Kortissa mainittujen etujen lisäksi on lukuvuoden aikana tulossa muutakin toimintaa K9-teeman ympärille. Muun muassa kulttuuripalveluiden tilaaman Tamperelaisen Ahaa Teatterin nuorten esityksen näki lokakuussa suurin osa Tuusulan 9.-luokkalaisista. Nuorilta itseltäänkin odotetaan ajatuksia siitä, mitä kaikkea kortin ympärillä voisi tapahtua. Armakselta ideat eivät lopu.

– Konsertteja ja musajuttuja voisi olla paljon enemmän. Sellaisia, joihin tulisi oikeasti joku vähän isompi ja tunnetumpi tähti. K9-kortilla tietysti ilmainen sisäänpääsy. Ja teatteria paljon lisää! Huumoria pitää olla ja nuorille sopivia juttuja.

– Ja joskus kulttuurissa voisi olla vähän jotakin spesiaalia toimintaa mukana, esimerkiksi niitä vierailuja bakkärille niin kuin nyt KUT:n esityksissä, ehdottaa Efe.

KORTTI VINKUU KULTTUURIA KOKO VUODEN

Useassa Suomen kunnassa K9-kortti on jo rantautunut osaksi kulttuurista nuorisotyötä. Tuusulassa käynnistyy nyt kortin toinen lukuvuosi ja kortin kehittytyä jatkuu edelleen. Tavoite on lisätä sen käyttöä ja tehdä siitä tuttu asia.

Tuusulan kulttuurilautakunnan tavoitteena on lasten ja nuorten kulttuuritoiminnan kehittäminen. Halutaan tukea kulttuurikasvatusta ja vahvistaa paikallista identiteettiä sekä kehittää lasten ja nuorten hyvinvointipalveluita. Näitä tavoitteita tukemassa oleva K9-kortti on toteutettu yhteistyössä etuja tarjoavien toimijoiden kanssa.

Alkusyksystä jaettu K9-kortti on voimassa elokuun 2011 loppuun eli aikaa kortin käyttöön on kouluvuoden päätyttyäkin.

Pieni porkkanakin korttiin on istutettu. Kulttuurikäynneistä korttiin merkintöjä keränneet nuoret voivat osallistua vuoden päästä arvontaan, jossa on luvassa hienoja palkintoja. Kaikkia palkintoja ei vielä ole päätetty, sillä nuoret saavat olla itse niitä ideoimassa.

– Ei arvontaan ihan helpolla pääse osallistumaan. Kyllä se vaatii vähän intoa, että saa korttiin tarpeeksi merkintöjä kerättyä, Armas ja Efe pohtivat.

On helppoa kuvitella, että nämä pojat kyllä saavat merkinnät kasaan.

K9-KULTTUURIKORTTI

Ilmainen sisäänpääsy: Tuusulan uimahalli (kertaetu). Tuusulan Taiteiden Yö, Tuusulan kunnan museot sekä Ilmatorjuntamuseo, Työläiskotimuseo ja Syvärannan Lottamuseo.

Keski-Uudenmaan Teatteri KUT:

Vapaa pääsy yhteen esitykseen sekä syys- että kevätkaudella. Muista eduista tiedotetaan koulujen ilmoitustauluilla sekä Tuusulan kunnan www-sivuilla.

Lisätietoja: www.tuusula.fi/kulttuuri
p. 09 8718 3436, 09 8718 3435

KULTAINEN VASIKKA

– **Maria Jotunin komedia rahanhimoisista ihmisistä.**

Äkkirikastumisen mahdollisuus sokaisee sodan koetteleman kaupungin asukkaat. Köyhyyteen ja jatkuvaan puutteeseen kyllästyneinä he löytävät tien rikkauksien luo keinottelulla. Sodan päätyttyä kuitenkin nähdään mitkä sijoituksista ovatkaan olleet ne kannattavimmat. Rooleissa Anna-Leena Sipilä, Ari-Kyösti Seppo, Maija-Liisa Peuhu, Nelly Hristova, Heikki Lund, Sanna Saarijärvi, Jarkko Tiainen, Markku Hyvönen, Ulla-Sisko Tamminen ja Laura Leikas.
Ohjaus Ari Kallio

Esitykset: ke 3.11. klo 14 (ennakko), to 4.11. klo 19 (ensi-ilta), pe 5.11. klo 19, su 7.11. klo 15, pe 12.11. klo 19, su 14.11. klo 15, to 25.11. klo 19, su 28.11. klo 15
Liput 24/22€
Keuda-talo, Kerava-Sali, Keskikatu 3, Kerava

Tiedustelut:
Keski-Uudenmaan Teatteri
p. 09 273 54000, www.kut.fi

